

Plan för serviceproduktion och servicenät 2019 – 2022

Kommunstyrelsen 5.11.2018
Fullmäktige 14.11.2018

LAPINJÄRVI
LAPPTRÄSK

ihmislähtöinen kunta
MÄNNISKOORIENTERAD KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	4
1.2 Megatrender.....	5
2. Nyckeltal	5
3. Strategier	12
3.1 Kommunstrategi	12
3.2 Strategi för verksamhetsutrymmen	12
3.3 Markpolitiska programmet.....	13
3.4 Näringslivsprogrammet	14
3.4.1 Åsikter från styrgruppen för människoorienterat boende, utveckling och näringslivsväsendet ...	15
3.5 Lappträsk Kvalitet 2020.....	15
4. Program, planer och strategier som styr serviceproduktionen // sektorcheferna	16
4.1. Program, planer och strategier som styr bastrygghetens serviceproduktion.....	16
4.2 Program, planer och strategier som styr bildningsväsendets serviceproduktion	16
4.3 Program, planer och strategier som styr tekniska väsendets serviceproduktion	17
4.4 Anvisningar och planer som styr kommunens gemensamma serviceproduktion	17
5. Framtidens lokaliteter	18
6. Närservice	19
7. Kund- och användarprognoser för de kommande åren 2019–2030.....	20
7.1 Grundtrygghetens kund- och användarprognos för 2019-2030	20
7.2 Bildningsväsendets kund- och användarprognos för 2019–2030.	21
7.3 Tekniska väsendets kund- och användarprognos för 2019–2030.....	22
7.3.1 Kosthållets kundprognos	22
7.3.2 Vattenverkets kundprognos	22
7.3.3 Förvaltningstjänsternas användarprognos.....	23
8. Framtiden för serviceproduktionen och servicenätet.....	23
8.1 Grundtrygghet	23
8.1.1 Serviceproduktionens framtidsutveckling.....	23
8.1.2 Servicenätets utmaningar och framtidens behov	23
8.1.3 De människoorienterade styrgruppernas åsikter.....	24
8.1.4 Vilken tjänst produceras, hur och i vilka utrymmen	24
8.1.5 Lokaliteter för äldre	25

8.2	Bildningstjänsterna/Småbarnspedagogiken.....	28
8.2.1	Serviceproduktionens framtidsutveckling.....	28
8.2.2	Servicenätets utmaningar och framtidens behov	28
8.2.3	De människoorienterade styrgruppernas åsikter.....	29
8.2.4	Vilken tjänst produceras, hur och i vilka utrymmen	29
8.2.5	Småbarnspedagogikens utrymmen.....	30
8.2.6	Utrymmen för förskoleundervisning och grundläggande undervisning	32
8.2.7	Ungdomsväsendets lokaler	35
8.2.8	Fritidstjänsternas utrymmen.....	37
8.2.9	Biblioteks- och kulturtjänsternas utrymmen.....	39
8.2.10	Bildningsväsendets lokaler 2015–2020	41
8.3	Tekniska väsendet	42
8.3.1	Serviceproduktionens framtidsutveckling.....	42
8.3.2	Servicenätets utmaningar och framtidens behov	42
8.3.3	Den människoorienterade styrgruppens åsikter.....	43
8.3.4	Tekniska väsendets lokaler	43
8.3.5	Parker och allmänna områden	47
8.3.6	Vattenförsörjningens lokaler	48
8.4	Koncernförvaltning	49
8.4.1	Koncernförvaltningens nuläge.....	49
8.4.2	Koncernförvaltningens serviceproduktions utmaningar och framtidsbehov.....	49
8.4.3	Koncernförvaltningens utrymmen	50
8.4.4	Servicenätets utmaningar och framtidens behov	50
8.4.5	Den människoorienterade styrgruppens åsikter.....	51
8.4.6	Kommunens övriga lokaler.....	51

1. Inledning och bakgrund

I Lapträsk gjordes planer för serviceproduktion och servicenät upp för första gången 2014. Då sammanställde man i planen riktlinjerna i de utredningar, planer och strategier som under tidigare år gjorts upp i kommunen. Tanken var att årligen uppdatera planerna och behandla dem mer omfattande per fullmäktigeperiod. Strategin Människoorienterad kommun godkändes 2016. Den nya fullmäktigeperioden inleddes 2017. Det har skett många ändringar i servicenätet och serviceproduktionen sedan 2014. Det är skäl att uppdatera planerna för serviceproduktion och servicenät. Planerna var tidigare separata men har nu sammanställts i samma dokument.

Enligt kommunallagen sköter kommunen de uppgifter som den har åtagit sig med stöd av självstyrelsen och organiserar de uppgifter som särskilt föreskrivs för den i lag. I lagen föreskrivs även om när uppgifter ska organiseras i samarbete med andra kommuner (lagstadgat samarbete). Kommunen kan med stöd av avtal även åta sig att sköta andra offentliga uppgifter än sådana som hör till dess självstyrelse.

Kommunen kan själv organisera de uppgifter som åligger den enligt lag eller avtala om att organiseringsansvaret överförs på en annan kommun eller en samkommun. Vid lagstadgat samarbete ansvarar den andra kommunen eller samkommunen för organiseringen av uppgifterna för kommunens räkning. Den kommun eller samkommun som ansvarar för organiseringen av uppgifterna ska i fråga om de tjänster och andra åtgärder som ska organisera svara för

- 1) lika tillgång till tjänsterna och åtgärderna,
- 2) fastställandet av behovet, mängden och kvaliteten i fråga om dem,
- 3) det sätt som de produceras på,
- 4) tillsynen över produktionen,
- 5) utövandet av myndigheternas befogenheter.

Kommunen svarar för finansieringen av uppgifterna, även om organiseringsansvaret har överförts på en annan kommun eller samkommun.

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt. Fullmäktige fattar beslut om bl.a. kommunstrategin, budgeten och ekonomiplanen, grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten.

För närvarande planeras en mycket stor ändring inom strukturerna för hur tjänsterna ska ordnas i vårt land. Enligt planerna kommer landskapen att komma med som en ny organisation och på deras ansvar kommer bl.a. anordnandet av social- och hälsovårdstjänster att ligga. Efter reformen har kommunen inte längre något att säga till om hurdana social- och hälsovårdstjänster som ordnas i vår kommun, och om tjänsterna ens produceras inom kommunens område. Dessa ändringar påverkar betydligt serviceproduktionen och servicenätet i Lapträsk kommun. Då gäller heller inte kommunens definitioner av närservice. Kommunen kommer att få minskade anslag för anordnandet av tjänsterna. Oanvända fastigheter kan bli kvar och belasta servicenätet och kommunens personalantal minskar.

1.2 Megatrender

När serviceplanerna görs upp är det bra att fundera över hur framtiden ser ut för att vi bättre ska kunna svara på framtidens utmaningar och ändringar. Megatrenderna berättar om framtidens utvecklingsriktningar i den stora bilden. Sitra publicerar årligen sin åsikt om megatrenderna. Här är ett axplock:

Den största megatrenden kan anses vara klimatförändringen som påverkar varje bransch. Detta ökar på den cirkulära ekonomins betydelse som en framtidstrend. Hållbarhetskrisen finns redan. Den förnybara energin och t.ex. el från solkraft ökar sin andel av energiproduktionen.

Automatiseringen, digitaliseringen, den artificiella intelligensen och digitala plattformar påverkar alla branscher från industrin till vården och informationsarbetet. Arbetet förändras radikalt. Automatiseringen ersätter en stor del av dagens arbete, men å andra sidan uppstår nya arbetsplatser och uppgifter som vi inte ännu ens kan gissa oss till. Ändringen sätter press på kunnandet och kräver fortsatt utveckling. Den tekniska utvecklingen och bl.a. den kraftigt ökande artificiella intelligensen påverkar även kommunens serviceproduktion.

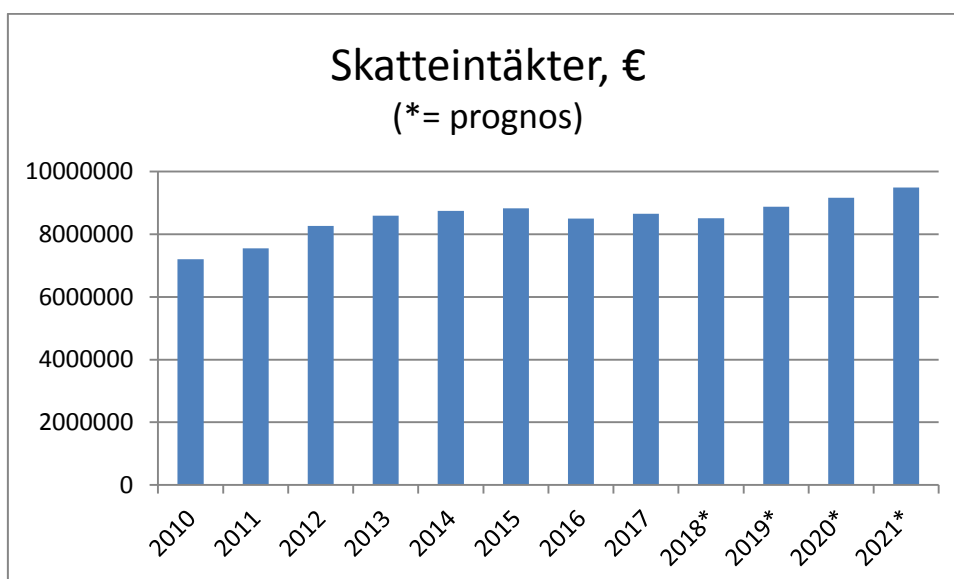
Utvecklingen av demokratin, delaktigheten och öppenheten är framtidens prioriterade områden. Ojämligheten ställer upp utmaningar. Traditionell demokrati och påverkan via demokratins vägar minskar. Det behövs nya sätt att delta och påverka.

Antalet äldre ökar, befolkningen blir äldre. Urbaniseringen och centraliseringen är megatrender vars inverkan syns även i Lapträsk. Hälsa och satsning på mat är trender som påverkar människans val.

2. Nyckeltal

Skatteintäkter

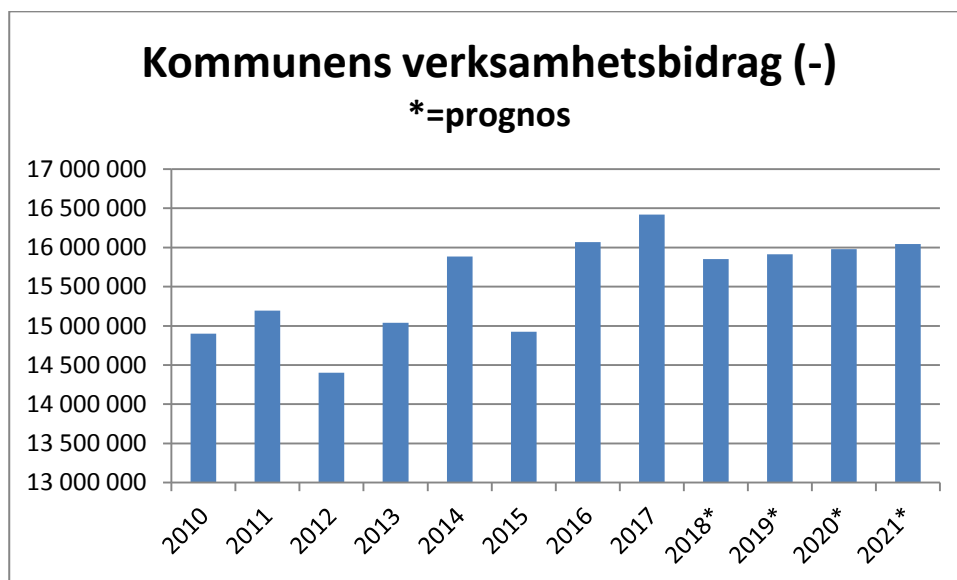
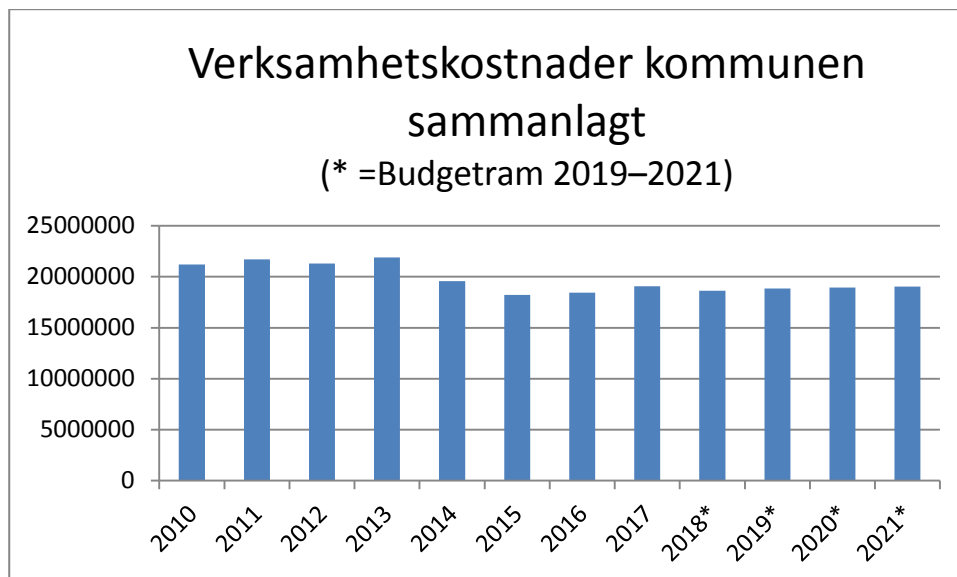
I kommunernas skatteintäkter syns en liten ökning under de kommande åren.

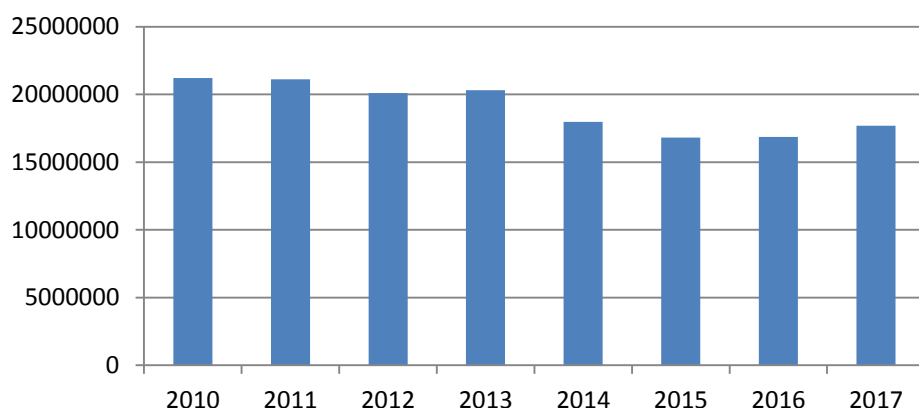
Skatteintäkternas utveckling 2010–2017 samt prognos för 2018–2021 (baserar sig på Kommunförbundets prognos). Landskaps- och vårdreformen som eventuellt träder i kraft 2021 kommer att innebära ändringar för skattebetalarna och kommunerna kommer i framtiden inte att få skatteintäkter som idag.

Verksamhetskostnader

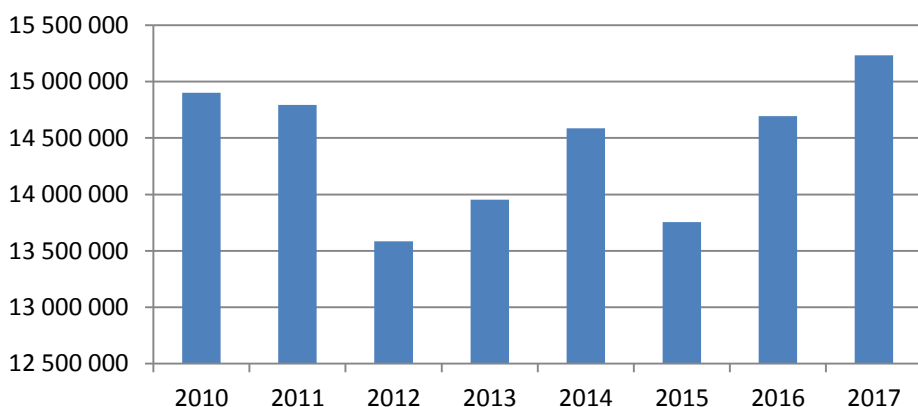
Lapträsk kommuns totala verksamhetskostnader 2010–2017 och de uppskattade kostnaderna för 2018–2021. Dessutom visas de realiserade verksamhetskostnaderna för 2010–2017 efter deflation, år 2010 = 100.

Deflaterade verksamhetsutgifter, år 2010=100

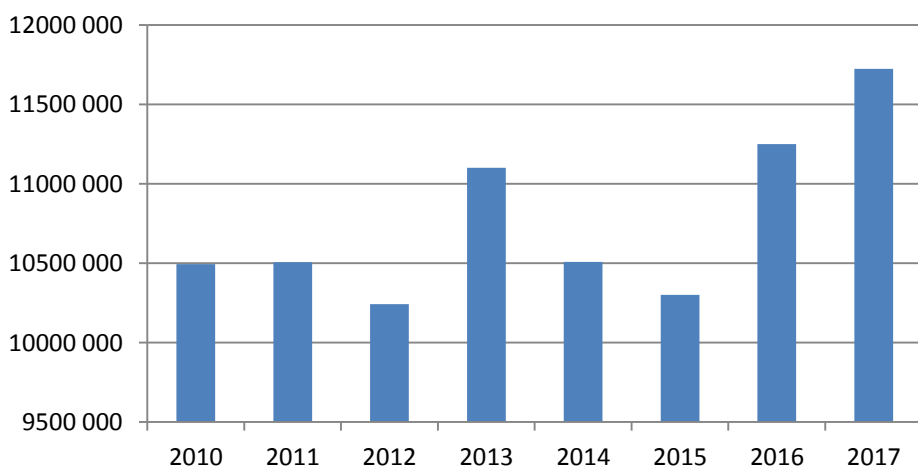

Deflaterade verksamhetsbidrag (-) år 2010=100

Den största utgiftsgruppen inom verksamhetskostnaderna är Köp av tjänster:

Utgifter för köp av tjänster 2010–2017

I granskningen av verksamhetskostnaderna och utgiftsgrupperna måste även verksamhetsförändringarna beaktas. Det finns till exempel en stor ändring för utgifterna Köp av tjänster 2015–2016. Detta beror till största del på utvecklingsprojektet för hemvården och det effektiverade serviceboendet tillsammans med Med Group som inleddes i juni 2016. År 2016 var även utgifterna för Lovisa samarbetsområde betydligt högre än 2015. De ökade köpen av tjänster 2017 beror inte bara på hemtjänsterna utan även på ett ökat behov av specialsjukvård, utgifterna för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt var ca 300 000 euro högre än 2016.

Prognos för kommunens ekonomi och befolkningsprognos

Den ekonomiska framtiden för Lapträsk kommun är alltså utmanande. Landskaps- och vårdreformen som eventuellt träder i kraft 2021 omvälvande kommunens intäktgrund och idag vet vi inte med säkerhet hur finansieringen ser ut 2021. Den senaste uppgiften är att skatteintäktprocenten skärs ned med 10,53 procentenheter. Reformen har även en stor inverkan på statsandelsfinansieringen. Även våren 2019 efter riksdagsvalet kan det ske ändringar i hur statsandelarna beräknas.

De senaste uppskattningarna visar att inkomsttäckningen 2021 på årsnivå kommer att vara cirka 4,4 miljoner euro i skatteintäkter samt cirka 4,8 miljoner i statsandelsintäkter. På motsvarande sätt försvinner cirka 9,5 miljoner euro av våra social- och hälsovårdskostnader och cirka 700 000 euro i betalningsintäkter.

Kommunen använder alltså lånat pengar inom investerings- och driftsekonomin. Situationen ser dock något ljusare ut för närvarande och målet är att vi ska kunna ta oss ur skuldcirkeln inom driftsekonomin.

Kommunernas genomsnittliga inkomstskatteprocent var 19,86 procent 2018. I Nyland är inkomstskatteprocenten i genomsnitt 18,65 procent. I Lapträsk är kommunens inkomstskatteprocent 20,50 procent. Målet är att kommunens beskattningsgrad ligger på högst genomsnittlig nivå. Genom att höja inkomstskatteprocenten nås heller inga stora inkomstökningar, eftersom en inkomstskattehöjning på en enhet endast ger kommunen cirka 350 000 euro.

Lapträsk kommun hade i slutet av 2017 ett invånarantal på 2 706 personer. Detta var en minskning med 33 personer jämfört med 2016. Befolkningsprognosen visar att det 2040 bor 2 539 personer i Lapträsk. Samtidigt blir även befolkningen i genomsnitt äldre i Lapträsk. Befolkningsprognosen för över 75-åringarnas del visar att 333 personer var över 75 år 2017 medan antalet 2040 kommer att vara hela 496 personer. Andelen över 75 år fyllda ökar kraftigast mellan 2020 och 2024.

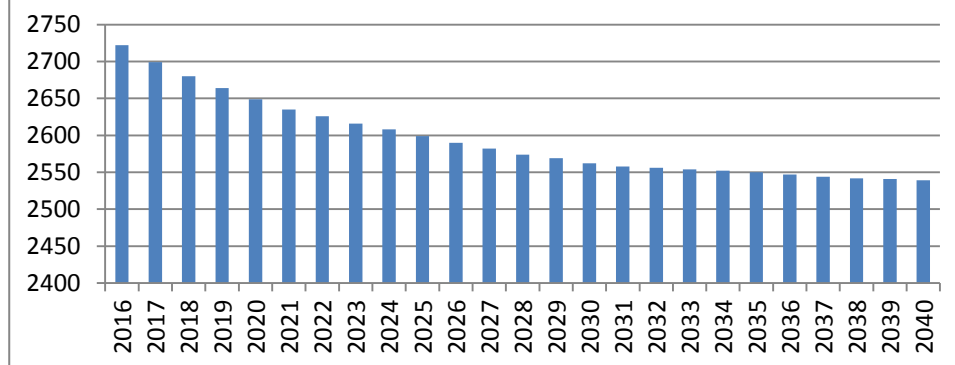
Även kommunens tvåspråkighet orsakar utmaningar för serviceproduktionen och i allmänhet även kostnader. Vi borde fördomsfritt överväga olika modeller för serviceproduktionen som betjänar båda språkgrupperna. Tvåspråkigheten är även kommunens styrka.

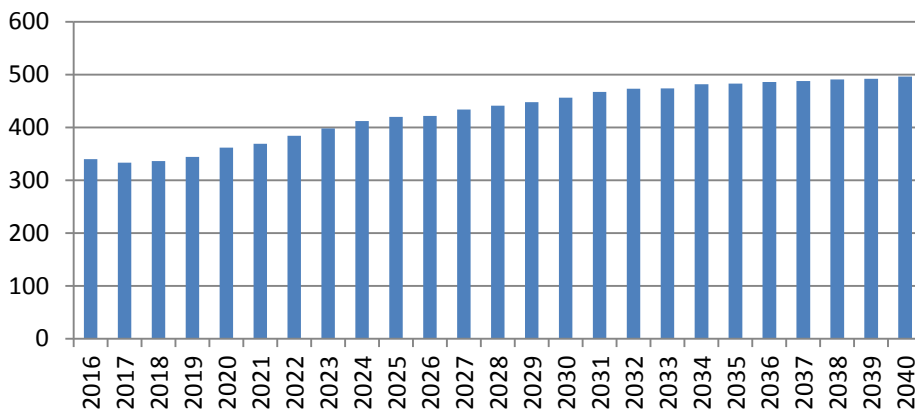
Befolkningen i Lapträsk per åldersgrupp 31.12.2017/Statistikcentralen

0-5 -åringar	129
6 åringar	28
7-12 -åringar	173
13-15 -åringar	93
16-24 åringar	197
25-44 -åringar	538
45-64 -åringar	771
65-74 -åringar	434
75-84 -åringar	222
Yli 84 -åringar	121
Totalt	2 706

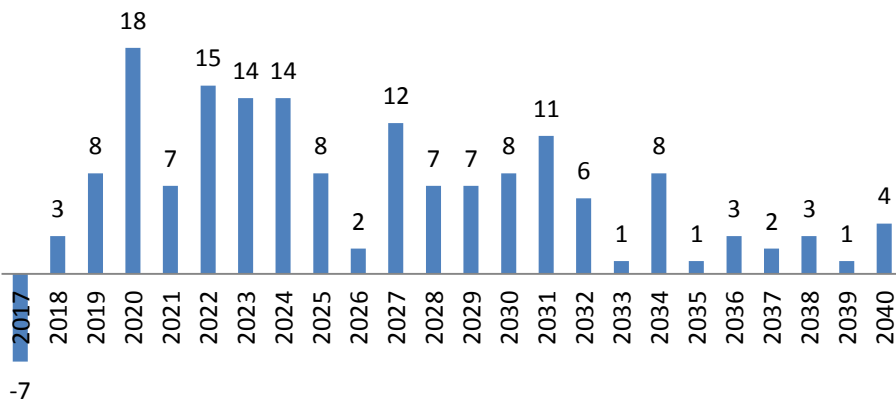
Statistikcentralens befolkningsprognos år 2016-2040 Lapträsk

Befolkningsprognos Över 75 -åringar år 2016-2040 Lappträsk

Ändring i Över 75-åringar jmf. med föregående året

Lapträsk nyckeltal enligt uppgifter från Statistikcentralen

Nyckeltal	Lapträsk	Hela landet
Areal, km ²	330	303 891
Tätort, % 2016	29,2	85,6
Befolkning		
Antal befolkning 31.12.2017	2 706	5 513 130
Ändringar i befolkningsantalet jämfört med föregående år, %	-1,2	0,2
Under 14-åringars andel av befolkningen, % 2017	14,6	16,2
15-64-åringarnas andel av befolkningen, % 2017	56,7	62,5
Över 64-åringarnas andel av befolkningen, % 2017	28,7	21,4
Andelen svenskspråkiga av befolkningen, % 2017	31,2	5,2
Antalet befolkning med utländskt medborgarskap, % 2017	5,1	4,5
Flyttningsvinst/-förlust mellan kommuner, personer 2016	-51	0
Flere födselar, personer 2017	-19	-3401,00
Antal familjer 2017	767	1 471 500
Beskattningsbar inkomst, euro/inkomsttagare 2016	26 551	28 974
Boende		
Antal bostadshushåll 2017	1 276	2 680 077
Andelen bostadshushåll som bor i hyresbostäder, % 2016	20,2	32,2
Andelen bostadshushåll som bor i rad- och småhus, % 2017	95,3	39,4
Antalet sommarstugor 2017	442	507 200
Utbildning		
Andelen 15 år fyllda invånare med minst utbildning inom andra stadiet, % 2016	60	71,3
Andelen 15 år fyllda invånare med högre utbildning, % 2016	18,8	30,4
Arbetsmarknader		
Antal arbetslösa i kommunen 2016	815	2 256 459
Sysselsättningsgrad % 2016	72,4	68,6
Arbetslösas andel av arbetskraften, % 2016	11,3	13,5
Antalet sysselsatta arbetskraft som bor i kommunen 2016	1 096	2 275 679
Andelen arbetstagare som arbetar i hemkommunen, % 2015	49,6	66,4
Andelen arbetsplatser inom primärsektorn, % 2015	27,2	3,2
Andelen arbetsplatser inom förädling, % 2015	18	20,5
Andelen arbetsplatser inom tjänster, % 2015	52,9	75,1
Andelen arbetsplatser inom okänd sektor, % 2015	1,9	1,2
Den ekonomiska försörjningsbördan 2016	149,9	141,8
Andelen pensionstagare av befolkningen, % 2016	32,7	25,3
Företag		
Antal företag 2016	367	388 483

3. Strategier

3.1 Kommunstrategi

Strategin Människoorienterad kommun godkändes 2016 och gäller fram till slutet av 2020. Gällande serviceproduktionen och servicenätet kan vi plocka ut vissa prioriterade områden från strategin.

Behovsorienterad

I strategin konstateras att människans behov och önskemål styr kommunens beslutsfattande och verksamhet i en människoorienterad kommun. Tjänsterna utvecklas utifrån behoven för invånare i alla åldrar.

Möjliggörande

I strategin konstateras att grundtjänster av god kvalitet möjliggörs i en människoorienterad kommun. Vi ordnar även lokaler för verksamheten. Vi möjliggör byarnas verksamhet som främjare av välmående.

Livskraft

I strategin konstateras att en människoorienterad kommun tar hand om sin miljö och håller det rent och snyggt. Kommunen är en aktiv markanvändare och ansvarsfull ägare. Kommunen erbjuder olika alternativ till boende. Kommunen använder närtjänster, stöder närarbete och avnjuter närmat.

Växelverkan

Enligt strategin stöder kommunen växelverkan mellan människor i olika åldrar och vi lär oss av varandra.

Lappträsk år 2020

I strategin har man förbundit sig vid att Lappträsk är en föregångare. År 2020 produceras alla tjänster människoorienterat och kommunen är minnesvänlig. Kommunen är en bioekonomikommun.

3.2 Strategi för verksamhetsutrymmen

Kommunens strategi för verksamhetsutrymmen ingår i planen för serviceproduktion och servicenät. Lappträsk kommuns strategi för verksamhetsutrymmen innehåller följande prioriterade teman: människoorienterad, minnesvänlig och cirkulär ekonomi.

Strategin är att kommunen äger de för serviceverksamheten väsentliga/strategiskt viktiga lokalerna och avstår från övriga lokaler. Kommunen eftersträvar även att planera lokalerna så att de kan användas mångsidigt.

För lokalernas del eftersträvas även kostnadseffektivitet, dvs. kommunen strävar efter att använda sina lokaler effektivt, vilket bl.a. innebär en mångsidig användning. Lokalerna ska betjäna många olika användare och olika funktioner. Utgångspunkten i planeringen av byggandet och renoveringen av lokalerna ska alltid vara både användarvänlighet även en hundraprocentig nyttograd, även om detta inte kan uppnås. Planeringen av byggandet och grundrenoveringen av lokaliteterna ska göras tillsammans med olika kommuninvånare och verksamhetsområden på ett människoorienterat sätt men med beaktande av näringslivets och tredje sektorns behov. Med centraliserade, fungerande och mångsidiga lokaliteter kan man uppnå ett både kostnadseffektivare och högklassigare slutresultat, eftersom kostnaderna kan riktas till tydliga helheter som betjänar ett flertal olika aktörer. Vid byggande och reparation av lokaliteterna borde man eftersträva att uppnå den lagstadgade nivån och beakta bland annat kraven i anknypning till servicens dimensionering.

Vad gäller investeringar måste vi eftersträva att lokaliteterna är användningsdugliga under åtminstone under avskrivningstiden (i regel 20 år). Man måste alltså fästa uppmärksamhet vid såväl material och byggmetoder som vid lokaliteternas flexibilitet. Eftersom kommunen strävar efter att bli en bioekonomikommun ska den cirkulära ekonomins principer också beaktas i reparationerna och byggandet. Utgångspunkten för planeringen av lokaliteterna måste vara hållbarhet, vilket i sig även betyder möjlighet till omändringar. Man måste även kunna avstå från lokaliteter på ett behärskat sätt. Vid bedömningen av om man ska avstå från lokaliteter måste man, vid sidan av fastighetens (balans)värde, även beakta hur mycket besparingar inom driftsekonomin ett avstående medför. Man måste även beakta det faktum att, med tanke på att bevara lokaliteternas skick och kostnadseffektivitet, mår lokaliteterna inte bra av att stå tomma, utan de måste så snart som möjligt efter att man har avstått från dem användas för ett annat ändamål eller så måste man slutgiltigt avstå från dem.

Man debiterar hyra av interna användare för kommunens lokaliteter. Även för andra användares del ska hyresprinciper göras upp som ska vara enhetliga på hela kommunens nivå samt följa strategin för en människoorienterad kommun. I planen för servicenätet skapas linjedragningar för vilka av kommunens fastigheter man behåller och vilka man avstår ifrån på lång sikt.

3.3 Markpolitiska programmet

Det markpolitiska programmet för Lapträsk kommun godkändes av kommunfullmäktige 2014. I det markpolitiska programmet finns det tydliga punkter som gäller kommunens serviceproduktion och uppgörandet av ett servicenät. Dessa punkter är:

– Man satsar på att placera nya invånare och arbetsplatser inom eller i anknypning till den nuvarande samhällsstrukturen (kyrkbyn och byarna). På detta sätt säkerställer man att de nuvarande samhällena hålls livskraftiga och man skapar ramar för en moderat utveckling av dessa.

– Man främjar verksamhetsförutsättningarna för lätt trafik och kollektiv trafik. Man utvecklar busstrafiken till att erbjuda förbindelser, särskilt till Kouvola, Lovisa, Borgå och Helsingforsregionen.

Verksamhetsförutsättningarna för den lätta trafiken utvecklas till att särskilt stödja förbindelser mellan bostadsområden och den kommunala servicen samt trafiken till och från arbete. Genom att bygga lättrafikleder eftersträvar man att sänka kommunens transportkostnader.

- Man tryggar en tillräcklig befolkningsgrund och samtidigt även efterfrågan på tjänster genom att planlägga nya och utvidgade bostadsområden tillräckligt tätt, men genom att samtidigt beakta en tillräcklig tomtstorlek. Lapträsk erbjuder klart större tomter än städernas centrum som en konkurrensfaktor.
- Man utnyttjar i så hög grad som möjligt den befintliga kommunteknikens infrastruktur, med beaktande av dess kapacitet.
- Man eftersträvar att koncentrera nybyggnation till områden i närheten av kvarstående service.
- Lapträsk är en kommun med ett centrum vars nuvarande centrum- och byastruktur stärks.

3.4 Näringslivsprogrammet

Kommunfullmäktige godkände näringslivsprogrammet för 2020 den 16 april 2014.

I sin strategi eftersträvar regionen kundorienterade tjänster som gör kommuninvånarnas vardag smidig och välfungerande. För att kunna finna och utveckla lösningar som är genomförbara, fungerande och jämlika förutsätts det att servicenätet utvecklas i intensivt samarbete med invånarna, företagen och beslutsfattarna.

Följande frågor lyftes fram i näringslivsprogrammet som ska beaktas ur Lapträsk synvinkel i serviceproduktionen och servicenätet.

- Läget: tillgänglighet och förbindelser till området: hamnen, invid riksvägarna 6 och 7, närheten till Helsingfors och S:t Petersburg.
- Möjlighet att kombinera goda levnadsförhållanden och företagsamhet; mänsklig skala, kvaliteten på boendet, ren miljö, trygghet och säkerhet, närproducerad energi. Framtida satsningar: lokalt producerad mat, kombination av landsbygd och high-tech. En aktiv omgivning för företagare. Ett handlingskraftigt klimat, där man tillsammans åstadkommer nytt och bättre, starka bysamhällen.
- Det faktum att invånarna åldras ökar behovet av tjänster; trenden är kollektivt byggande i närheten av service.
- Samordning av jobb och vardag; trenden är vettiga logistiklösningar för familjer och att utnyttja de möjligheter som datatrafikförbindelserna erbjuder i arbetet (arbete på arbetsplatsen/distansarbete).
- Nya trender för boende; den del av befolkningen som åldras, som är aktiv och som har god ekonomi söker en fungerande (tjänster) boendemiljö av god kvalitet. Unga vuxna söker en hemort som motsvarar deras värderingar. Att utveckla nya byggprojekt för boende.
- Att utnyttja det överlägsna fibernätet för att utveckla en bättre kombination av boende och arbete och minska behovet av arbetsresor.
- Företag sporras och stöds till att uppnå kostnadsbesparingar genom utnyttjande av den lokala infrastrukturen och lokala aktörer, och företag som vill växa stöds genom såväl planläggningspolitik, tillstånd som andra former av stöd.

- De fastigheter som är tillgängliga för näringsverksamhet kartläggs och en fastighets- och lokalitetsbörs grundas
- En täckande och uppdaterad fastighetsbörs som betjänar de företag som söker lokaler och tomter skapas (färdig infrastruktur och tydlig prissättning).
- Arbetsplatsbyggandet koncentreras till den nya motorvägen E 18 och riksväg 6 för att på det sättet åstadkomma bättre synlighet.
- Utveckling av områdena kring riksvägen i Pockar.

3.4.1 Åsikter från styrgruppen för människoorienterat boende, utveckling och näringslivsväsendet

Det är viktigt att kommunen kan bevara social- och hälsovårdsväsendets närtjänster även efter vård- och landskapsreformerna. Man borde förbättra kommunens synlighet i de sociala medierna samt för förbipasserande trafik längs riksväg 6. En egen näringslivsutvecklare är en bra sak. Man bör ännu utveckla lockandet av företag till Lapträsk.

3.5 Lapträsk Kvalitet 2020

Fullmäktige godkände Lapträsk kommuns kvalitetsdokument 2014. Dokumentet lade grunden till strategin för en människoorienterad kommun. Lapträsk kvalitet 2020 ställer upp kvalitativa mål inför 2020 och skapar egentligen en image av vad som avses med en människonära verksamhetsmodell i serviceproduktionens praktiska uppgifter. Programmet konstaterar följande om kvaliteten: *När vi svarar mot kundernas förväntningar och behov inom ramen för lagar och förordningar är servicen högklassig. När kundens behov ändras, förändras även tjänsterna.* Detta är en bra beskrivning av grundtanken bakom en människoorienterad serviceproduktion. I dokumentet betonas att kvaliteten måste ha gemensamt fastställda kriterier inom kommunen utifrån vilka alla enkelt kan utvärdera kvaliteten. Därför är en av de kommande årens viktigaste uppgifter att utveckla mätare för den människoorienterade verksamheten. Med hjälp av mätarna får vi viktig information om hur den människoorienterade verksamheten har förverkligats och vi kan visa utåt att vi i praktiken lyckats med det människoorienterade.

En serviceproduktion av hög kvalitet innebär i Lapträsk att vi fokuserar på det väsentliga. Serviceprocesserna har beskrivits och de styr verksamheten.

I kvalitetsdokumentet konstateras även att *samarbetet med olika kommuner och övriga aktörer är heltäckande. Den tredje sektorn är en betydande samarbetspartner inom serviceproduktionen. Vi ökar kvaliteten med talko- och frivilligarbete. Kommunen utnyttjar effektivt tillgängliga understöd och bland annat projektfinansiering. I Lapträsk satsar vi på de anställda och serviceinnehållet, inte enbart på väggar.*

Dessutom fastställer dokumentet Lapträsk Kvalitet 2020 att *Lapträsk kommuns tjänster är lättillgängliga och nåbara.* Dessutom konstateras att *servicenätet är effektivt och optimerat. Faciliteterna är ändamålsenliga.*

I Lapträsk Kvalitet 2020 konstateras följande om närservice:

Lapträsk kommuns tjänster är lättillgängliga och nåbara. Tjänster som behövs dagligen produceras nära kunden. I den egna kommunen får kunden följande tjänster: barndagvård, lågstadium, åldringsvård, primärhälsovård och socialtjänster, ungdomsservice, bibliotekstjänster, tjänster som främjar frivillig motion samt förvaltningstjänster via samservicen. En prydlig och välskött miljö främjar produktionen av bastjänster samt ökar trivselen. Kommunens tjänster är mobila och kundorienterade. Elektroniska tjänster stödjer olika gruppers boende på landsbygden. Med elektroniska tjänster ökas servicens kvalitet och tillgängligheten förbättras. Särskilt vad gäller tjänster som behövs dagligen finns det ett bra utbud av tjänster som erbjuds av privata serviceproducenter i kommunen.

4. Program, planer och strategier som styr serviceproduktionen // sektorcheferna

4.1. Program, planer och strategier som styr basstrygghetens serviceproduktion

Kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen 2017–2019. Social- och hälsovårdsministeriet har givit kvalitetsrekommendationer som i första hand är avsedda som stöd för kommunernas och landskapens beslutsfattare och ledning för att förnya och utvärdera tjänsterna.

Ett socialt hållbart Finland 2020. Strategin för social- och hälsopolitiken. Målet för vår strategi är ett socialt hållbart samhälle, där människorna behandlas jämlikt, allas delaktighet säkerställs och allas hälsa och funktionsförmåga främjas.

Välfärdsplan för Lovisa stad och Lapträsk kommun 2017–2020. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska kommunen bevaka kommuninvånarnas hälsa och välfärd och de faktorer som påverkar dessa inom varje befolkningsgrupp och observera effekterna av de åtgärder inom den kommunala servicen som sätts in för att svara mot kommuninvånarnas välfärdsbehov.

4.2 Program, planer och strategier som styr bildningsväsendets serviceproduktion

Inom småbarnspedagogiken efterföljs den av bildningsnämnden godkända **planen för småbarnspedagogik** som kompletteras varje verksamhetsår med en verksamhetsplan och personliga vårdplaner för varje barn.

Förskoleundervisningen styrs av dokumentet **grunderna för förskoleundervisningens läroplan** utifrån vilken bildningsnämnden har godkänt läroplaner för förskoleundervisningen skilt för den finskspråkiga och den svenskspråkiga förskoleundervisningen. Dessa planer kompletteras varje år med läsårsplaner som görs upp i samband med att den grundläggande undervisningens läsårsplan görs upp.

Den grundläggande undervisningen styrs av dokumenten **grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen** utifrån vilken bildningsnämnden har godkänt läroplaner för den grundläggande undervisningen skilt för den finskspråkiga och den svenskspråkiga undervisningen. Dessa planer kompletteras varje år med läsårsplaner.

Den grundläggande undervisningens kvalitet styrs av dokumentet **Kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen** som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet. Dessutom har skolorna planer för elevvården, räddningsplaner samt planer mot mobbning och trakasserier.

Ungdomsväsendet har ett nationellt **program för ungdomsarbetet och -politiken** som styr ordnandet av ungdomsarbetet.

Biblioteksväsendets verksamhet styrs av Helle-biblioteksnätverkets årliga mål, **de etiska anvisningarna** som bibliotekens internationella takorganisation **IFLA** ställer upp, välfärdsplanen för Lovisa stad och Lapträsk kommun, Lapträsk kommunstrategi samt bibliotekets årliga verksamhetsplan.

Bildningsväsendet har en egen strategi för data- och kommunikationsteknik.

4.3 Program, planer och strategier som styr tekniska väsendets serviceproduktion

Byggandet inom kommunens område styrs i byggnadsordningen. Syftet med kommunens miljöskyddsbestämmelser är att förebygga förorening av naturen samt avlägsna och lindra olägenheter orsakade av föroreningarna i enlighet med miljöskyddslagen.

Statens näringsdelegations rekommendation Terveyttä ja iloa ruoasta 2018 är en rekommendation till småbarnpedagogikens kosthåll och styr småbarnspedagogikens matlagning.

I skolköken efterföljs statens näringsdelegation om skolmaten Syödään ja opitaan yhdessä 2017.

Näringsrekommendationerna för äldre (från 2010) styr åldringarnas kosthåll.

4.4 Anvisningar och planer som styr kommunens gemensamma serviceproduktion

Kommunen har en **jämlikhets- och jämställdhetsplan** som är gemensam för alla enheter.

Anskaffningsanvisningarna drar upp linjerna för kommunens anskaffningar.

5. Framtidens lokaliteter

Lokalerna och den övriga byggda miljön påverkar människan fysiskt, psykiskt och emotionellt. Framtidens lokaliteter är mångsidiga, omvandlingsbara och beaktar människornas individuella behov.

Kommunen har deltagit i projektet Täydetämällä toimivaa (TÄYTY) som bl.a. utvecklat Lapträsk minnesvänliga tätort. Grundtanken i TÄYTY-projektet är att man i planeringen av kommunens tjänster och den byggda miljön beaktar den befintliga strukturen och utnyttjar befintliga fastigheter och infrastruktur så väl som möjligt. Då är tanken att man endast bygger de nya lokaler som behövs och i planeringen av de nya lokalerna omfattande beaktar olika användare.

I Lapträsk är **människoorienterad, minnesvänlighet och biocirkulärekonomi** mål som fastställts i strategin och som har en stor inverkan på planeringen av lokalerna. I planeringen och användningen av lokalerna måste detta beaktas och man ska skapa tillgängliga utrymmen. En minnesvänlig miljö är en miljö som är bra för alla.

Arbetets nya metoder och attityder ställer även upp utmaningar för arbetsutrymmena. Arbetsutrymmena påverkas av trender inom digitalisering och gemenskap. På arbetsplatserna förväntar man sig även socialt umgänge samtidigt som distansarbetet blir vanligare. Nya typer av arbetsutrymmen möjliggör den individuella behoven hos olika människor. I framtiden skapar man utrymmen där det är möjligt att arbeta antingen ensam eller tillsammans.

I Lapträsk har konsten tagits med som något att utveckla och som ett redskap för en fungerande miljö. Konsten kan utnyttjas i planeringen av utrymmen och för att förbättra funktionaliteten.

Utrymmena ska beakta ändringar i verksamheten, bl.a. ska skolorna beakta kraven i den nya läroplanen och daghemmen ska beakta det som lyfts fram i den nya planen för småbarnspedagogiken.

Samanvändning är en av framtidens trender. Utrymmena skapas inte för endast ett syfte. Olika aktörer kan samtidigt vistas i utrymmena, till skillnad från att man tidigare tänkt att mångsidigheten är något där de olika användargrupperna stegvis använder utrymmena. För lokaliteternas del påverkar kommunstrategins mål om användningen av närservice och stödet för närarbetet även användningen av lokaliteterna. Strategins mål om att lokaliteter delas ut för användningen är också det ett tydligt krav på framtidens lokaliteter.

Cirkulär ekonomi

För lokalernas del är ett av de centrala målen inom den cirkulära ekonomin att höja utnyttjandegraden. Genom att planera förvandlingsbara utrymmen kan detta mål främjas. Utrymmen som kan användas för många syften kan ha olika användningssyften under sin livscykel och de kan användas för flera syften samtidigt (t.ex. vara kontor på dagen och föreningsmötesrum på kvällen mm.). Inom den cirkulära ekonomin strävar man efter att skapa så långlivade produkter som möjligt så hållbarheten och reparationsmöjligheterna måste också beaktas vid planeringen. Hållbarheten och reparationsmöjligheterna kan gynnas genom valet av material. Även återanvändbarheten i slutet av livscykeln ska beaktas redan under planeringen. Även återanvändbarheten hos de använda materialen i slutet av deras livscykel ska beaktas redan under planeringen. Även vid valet av byggnadsdelar (dörrar, fasta möbler, kranar, handtag mm.) ska man fästa uppmärksamhet vid hållbarhet, renoverings- och reparationsmöjligheterna.

I den cirkulära ekonomin strävar man efter att ersätta icke-förnybara material med förnybara och återvunna material. Att bygga med trä och använda trä i ytmaterialen stöder det här målet inom den cirkulära ekonomin. Att använda trä för byggandet kan ersätta icke-förnybara material och även knyta kol i ett långvarigt lager. Dessutom är trä ett byggmaterial som främjar hälsan och som stöder våra idéer om människoorienterad verksamhet. Den ökade användningen av trä påverkar förstås även bioekonomin och särskilt livskraften hos skogs- och träindustrin.

Även återvunna material kan användas i byggandet. När byggnadsgrunden byggs kan man t.ex. ersätta jungfruligt stenmaterial med återvunnen krossad betong och olika kompositmaterial kan användas som material för gårdarnas ytor. Även hela betongelement kan återanvändas och användas för att till och med bygga nya bostadsbyggnader.

När lokalerna renoveras och saneras bör man sträva efter att gå över mot ett besparande reparationsbygge där användbara byggnadsdelar sparas och/eller återanvänds på ett annat ställe om det är möjligt. Detta förlänger materialens livscykel enligt det högre värdet. Om konstruktioner och byggnadsdelar inte kan återanvändas ska de återvinnas som material.

Den cirkulära ekonomin ska beaktas redan i samband med att byggandet planeras. Detta gör att man kan bygga fastigheter vars återvinnbarhet har planerats redan under byggandet.

6. Närservice

I den tidigare planen för serviceproduktion från 2014 fastställdes Lapträsk närservice. Efter detta här det skett en del ändringar i serviceproduktionen, men fram till 2022 är linjerna för närservicens del väldigt likadana som den tidigare definitionen.

Närservicen kan i Lapträsk kommun helt enkelt fastställas som service invånarna/företagen behöver dagligen/nästan dagligen och att servicen ska finnas i den egna kommunen.

I planen för serviceproduktion fastställs följande av kommunen ordnade tjänster som **Lapträsk kommuns närservice**.

- tjänster inom småbarnspedagogiken
- finskspråkigt och svenskspråkigt lågstadium (årskurserna 0–6)
- alla tjänster inom äldreomsorgen (seniorbostäder, serviceboende, effektiverat serviceboende, hemvård, stöd för närståendevård, rehabilitering, intervallvård)
- grundläggande tjänster på social- och hälsostationen (läkare, skötare, rådgivning, tandläkare, hemrehabilitering, hemsjukhus)
- ungdomsväsendets och den uppsökande ungdomsverksamhetens tjänster
- fritidsväsendets tjänster
- välfärds- och förebyggande tjänster
- sysselsättningstjänster
- biblioteksväsendets tjänster
- kosthåll och städtjänster som stödtjänster för kommunens tjänster
- underhåll, reparation och byggande av vägar inom detaljplaneområde
- skötsel av parker och andra allmänna områden

- avfallsservice
- vattentjänstverk (rent vatten och avloppsvatten)
- fastighetsservice
- centralförvaltning
- samtjänster och elektroniska tjänster
- näringslivstjänster (köptjänster kan användas som stöd)

Av dessa tjänster borde de följande absolut produceras i flera än ett kommuncentrum (annan närservice än den som räknas upp nedan kan centraliseras till kommunens viktigaste tätort)

- tjänster inom småbarnspedagogiken
- hemvård och stödtjänster (service som ges hemma)
- stöd för närståendevården (service som ges hemma)
- kosthåll (för distributionen, omfattningen fastställs enligt serviceproduktionen)
- städtjänster (omfattningen fastställs enligt serviceproduktionen)
- underhåll och reparation av vägar inom detaljplaneområdet (omfattningen fastställs enligt markanvändningen)
- skötsel av parker och andra allmänna områden
- fastighetsservice (omfattningen fastställs enligt serviceproduktionen)
- avfallsservice
- vattenförsörjning

Inom kommunens område finns det även andra tjänster än de som produceras av kommunen och som kan klassas som närservice, såsom exempelvis matbutikens tjänster. För att trygga dessa tjänster ska kommunen även se till sin egen verksamhet så att dessa tjänster tryggas i kommunen.

> Elektroniska, distanstjänster och ambulerande tjänster ska utvecklas för att erbjuda kommuninvånarna modern tvåspråkig närservice.

> Den närservice Lapträsk kommun anordnar ordnas på ett kostnadseffektivt sätt som motsvarar kundernas behov.

7. Kund- och användarprognoser för de kommande åren 2019–2030

7.1 Grundtrygghetens kund- och användarprognos för 2019-2030

Det finländska samhället blir äldre på så vis att antalet personer i arbetsför ålder och antalet barn minskar samtidigt som antalet äldre ökar. Enligt prognoserna kommer antalet äldre särskilt inom de äldsta åldersgrupperna att öka kraftigast. Av ändringen i befolkningens åldersstruktur följer att samhället på ett omfattande sätt måste anpassa sig till den allt äldre befolkningens behov.

Enligt Statistikcentralen (2015) kommer procentandelen personer i åldern 65–74 år i Lapträsk att bli kvar på samma nivå, medan antalet 75 år fyllda ökar med cirka 28 procent (101) under nästa tioårsperiod fram till 2030. Det nationella målet är att cirka 92–93 procent av de över 75 år ska bo i sitt eget hem. Detta

innebär att behovet på seniorbostäder ökar, medan cirka 8 procent av de över 75 år fyllda kommer att behöva serviceboende.

	2018 (17.5.2018)		2020		2030	
65–74 år fyllda, antal/procent av befolkning en	443	16,8 %	421	15,8 %	384	15 %
74–84 år fyllda, antal/procent av befolkning en	229	8,46	255	9,6 %	318	12,4
85 år fyllda, antal/procent av befolkning en	126	4,6 %	107	4 %	138	5,4

Tabell 4. Statistikcentralen 2015. Befolkningsprognos. Prognos Lapträskbor som fyllt 65 år, som är 65–74 år, 75–84 år och över 85 år i procentandel och som antal åren 2020, 2030 och 2040. THL Statistik- och indikatorbanken SOTKANet 2015. Befolkningsprognosen beskriver den kommande befolkningsutvecklingen. Statistikcentralens befolkningsprognoser är s.k. demografiska trendkalkyler som räknar ut området kommande befolkning ifall utvecklingen fortsätter som under tidigare år.

7.2 Bildningsväsendets kund- och användarprognos för 2019–2030.

Bildningsväsendets kundprognoser följer i huvudsak kommunens befolkningsprognos. Elevprognosen avviker från den beroende till exempel på antalet elever från annan ort som går i skolan i Lapträsk men som inte syns i befolkningsantalet samt på att en del av eleverna från Lapträsk avlägger sin läroplikt i andra kommuner. Allmänt taget kan man konstatera att elevantalet jämnt sjunker inom den grundläggande undervisningen under hela den granskade perioden. Småbarnspedagogiken barnantal minskar i samma förhållande som antalet barn under skolåldern minskar i kommunen. Antalet barn som omfattas av småbarnspedagogiken påverkas dock även av familjernas sysselsättningsutveckling, vilket gör att det är svårt att uppskatta antalet barn som omfattas av tjänsterna.

ELEVPROGNOS INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UNDERVISNINGEN

Kapellby skola	TOTALT	Kirkonkylän koulu	TOT	Käkikosken koulu	TOT
Läsår		Läsår		Läsår	
2012–2013	69	2012–2013	65	2012–2013	36
2013–2014	79	2013–2014	56	2013–2014	37
2014–2015	80	2014–2015	55	2014–2015	42
2015–2016	83	2015–2016	56	2015–2016	36
2016–2017	85	2016–2017	58	2016–2017	37
2017–2018	80	2017–2018	81	2017–2018	38
2018–2019	74	2018–2019	97	2018–2019	46
Prognos:		Prognos:		Prognos:	
2019–2020	69	2019–2020	92	2019–2020	41
2020–2021	59	2020–2021	93	2020–2021	41
2021–2022	54	2021–2022	86	2021–2022	26
2022–2023	50	2022–2023	95	2022–2023	24
2023–2024	43	2023–2024	94	2023–2024	23
2024–2025	29	2024–2025	79	2024–2025	20

7.3 Tekniska väsendets kund- och användarprognos för 2019–2030

7.3.1 Kosthålllets kundprognos

Antalet måltider som tillagas i skolornas och daghemmets kök utvecklas enligt kommunens barnantal. Enligt den nuvarande befolkningsprognosen kommer antalet måltider att minska. Men inga betydande ändringar finns dock att skåda. När man avstår från köket på åldringshemmet Tallmogården minskar antalet måltider som kosthållstjänsterna tillagas med cirka 90 varma måltider per vardag.

7.3.2 Vattenverkets kundprognos

Antalet anslutningar i vattenlednings- och avloppsnätet ökar måttligt under de kommande åren. Vattenverket strävar efter att särskilt stöda utvidgningen av avloppsnätet. Den sålda mängden bruksvatten kommer knappast att öka i relation till antalet anslutningar, eftersom den allmänna trenden är att vattenförbrukningen minskar genom de möbler som sparar på vatten.

7.3.3 Förvaltningstjänsternas användarprognos

Förvaltningstjänsternas tjänster är i högg rad stödtjänster för kommunens andra tjänster, så deras innehåll fastställs enligt att den övriga serviceproduktionen fastställs. Förvaltningen måste kunna ändra sig flexibelt enligt behoven. När kommunens servicestruktur ändras eller då kommunen överför tjänster till en annan aktör måste förvaltningens resurser alltid granskas.

8. Framtiden för serviceproduktionen och servicenätet

8.1 Grundtrygghet

8.1.1 Serviceproduktionens framtidsutveckling

Efter landskapsreformen 2021 har kommunen inte längre några lagstadgade uppgifter inom anordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna. Kvar som basuppgifter blir främjandet av kommuninvånarnas hälsa och välfärd samt att minska den ojämlikhet som ingår och att minska på hälsoskillnaderna. I främjandet av välfärden förblir kommunens roll alltså betydande. Den människoorienterade kommunen stärker kommuninvånarnas välmående och bildning samt områdets livskraft och sysselsättning. Den tryggar en smidig vardag samt en hälsosam och säker miljö.

Innan landskapsreformen är målet att utveckla hållbara människoorienterade tjänster där antingen kunden eller serviceproducenten måste röra på sig. T.ex. när det gäller tjänster som förs ut i hemmet såsom hemvård och skötar-läkartjänster så lönar det sig för serviceproducenterna att ligga så centralt som möjligt i närheten av kunderna, eftersom läget direkt påverkar enhetens effektivitet och kostnader. Social- och hälsovårdstjänsterna tillhör de tjänster där klienten eller serviceproducenten rör på sig.

I framtiden betonas en trivsamt miljö men även eventuell närservice, såsom en butik och rekreationstjänster i området (t.ex. ett gym), i olika typer av boende och boendetjänster.

Syftet för Lapträsk kommun är att skapa en minnesvänlig tätort i Kapellby där man skapar den nya boendeformen "Lapträskshuset" för de äldre kommunborna.

8.1.2 Servicenätets utmaningar och framtidens behov

Lapträsk kommun och Lovisa stads samarbetsområde producerar social- och hälsovårdstjänster för kommuninvånarna. Samarbetsområdet ordnar skötar-läkarmottagning, tandläkartjänster och provtagning som närservice. Ansvaret för att producera framtidens social- och hälsovårdstjänster överförs eventuellt till landskapet 2021. Viktigt för det minnesvänliga boendet är att utveckla mobil närservice, t.ex. skötar-läkartjänster. I klientprocesserna måste ingå både starkare förebyggande verksamhet och tidigt stöd.

Kommunen har bevarat tjänsterna för de äldre, såsom hemvården, boendetjänster, anstaltsvård som egen verksamhet. År 2016 ingick kommunen utvecklings- och forskningsprojektet Hilla för 2016–2021 tillsammans med Med Group Oy. Syftet med projektet är att med hjälp av hälsoteknik utveckla de tjänster som förs ut i hemmen.

8.1.3 De människoorienterade styrgruppernas åsikter

Det nationella målet är att möjliggöra den äldre befolkningens boende där hemma så länge som möjligt. Med möjliggörandet avses att tjänster som förs ut till hemmet, så som hemvård, motion eller måltidstjänster stöder de äldres vardag där hemma. Lapträsk kommun ingick utvecklings- och forskningsprojektet Hilla 2016. Syftet med projektet är att föra ut det människoorienterade åldringsarbetets verksamhetsmodell till hela seniorarbetet. Inom projektet utnyttjas bl.a. hälsoteknik. Styrgruppens åsikt är att fästa uppmärksamhet vid personalens kunnande och utnyttja de befintliga resurserna.

Kommunens uppgift är att främja kommuninvånarnas hälsa. Kommunerna fattar beslut om många uppgifter och åtgärder som är av avgörande betydelse för invånarnas välfärd, delaktighet, sysselsättning och funktionsförmåga. Faktorer som påverkar människans välmående och hälsa är bland andra motionsmöjligheterna, mat- och kulturtjänsterna, boendet, planläggningen och trafikarrangemangen. Främjandet av hälsan förutsätter även att det finns fungerande motionsutrymmen och olika typer av boende. I kommunen utvecklas en minnesvänlig tätort i Kapellby med syftet att skapa nya typer av boende och öka på mängden konst i miljön. I det nya byggandet i Kapellby vore det även bra att planera motionslokaler, t.ex. ett gym och utrymmen som fungerar för hemvårdens dagverksamhet.

8.1.4 Vilken tjänst produceras, hur och i vilka utrymmen

Kommunen producerar tjänster som förs ut till de äldre, såsom hemvård och stödtjänster. Sloandet av anstaltsvården möjliggör utvecklingen av effektiverat serviceboende t.ex. genom Lapträskshuset och med hjälp av effektiverad hemvård. Vi utnyttjar i fortsättningen tjänster som erbjuds av privata serviceproducenter, såsom effektiverat serviceboende och hemvård (med servicesedel).

Effektiverat serviceboende

- Onnikoti, Fredsbyvägen
- Lapträskshuset

Serviceboende

- Lapträskshuset
- Seniorbostäder

Terveystalo

- Primärvårdens läkar-skötarmottagning, hälsovårdare
- Provtagning
-

Hemvård

- Hemvården inkluderar både hemtjänst och hemsjukvård
- Hemsjukvårdens läkartjänster (på distans)
- Dagverksamheten behöver nya lokaler

Servicehandledning

- Servicerådgivning för äldre

Motion (handledning)

- Motionsrim
- Gym

8.1.5. Lokaliteter för äldre

Allmänt om de utrymmen de äldre behöver

Lapträsk servicestruktur är alltjämt för anstaltsbetonad och målet är att helt minska på åldringshemmets eller den långvariga anstaltsvårdens tjänster och istället sträva efter att genomföra de äldres servicebehov med tjänster i hemmet eller andra öppna tjänster och stödtjänster.

Lapträsk ålderdomshem Tallmogården är i dåligt skick. Lokalerna är byggda för anstaltsvård och det nationella målet är att slopa anstaltsvården för äldre.

Lapträsk kommun hyr en enhet för effektiverat serviceboende (9+1 platser) som ägs av Fastighets Ab Labyrinten och dagverksamhetsutrymmen för äldre. De effektiverade servicebostäderna är i gott skick men de avlägsna bostäderna ställer utmaningar på vården av minnessjuka eftersom övervakningen är svår att ordna.

Dagverksamheten är en stödtjänst avsedd för äldre inom hemvården. Utrymmena är små och dagverksamheten behöver större utrymmen.

Fastighets Ab Labyrinten äger 32 hyreslägenheter för seniorer i åtta hus. Bostäderna ligger nära servicehuset (bostäderna i Mäntylä I och Mäntylä II ingår inte i antalet). Hyresbostäderna för seniorer är i behov av en grundrenovering.

Framtidsvyer och behov av utrymmen

I de nationella visionerna om de äldres boende finns ett mål som säger att de äldre ska bo hemma. I övergången av de äldres boende från anstalts- och serviceboenden till lättare bostadsformer främjas inte bara tjänster som stöder boendet där hemma utan även utvecklingen av mångsidiga boendeformer som lämpar sig för äldre.

Enligt rekommendationen om servicestrukturen är det viktigt att utveckla inte bara hemvården och utbudet av tjänster som ges i hemmet utan även alternativa boendeformer, prognoser och förberedelser samt närståendevården och familjevården.

Enligt en lagändring (lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre) kan den vård och omsorg som stöder de äldres värdefulla liv genomföras som långvarig anstaltsvård endast på medicinska grunder eller motiveringar som gäller klient- eller patientsäkerheten.

Ekonomisk överblick av seniorarbetets lokaler

Lokal	Nettokostnader 2017	Nettokostnader per klientplats 2017	Fastighetskostnader 2017	Fastighetskostnader per klientplats 2017	Avskrivningar 2017
Åldringshemmet Tallmogården	689 848 € (inkl. fastighetskostnader)	36 307 €	110 502 € (inkl. köksutrymmena)	5 815 €	23 531 €
Dagcentret	86 977 €	1 449 €	7 221 €		
Enheter för effektiverat boende	383 385 €	38 338 €	76 545 €	7 654 €	
Övriga utrymmen för åldringsarbete (hemvård, närståendevård mm.)	Hemvård 330 277 € Närståendevård 184 009 € Förebyggande åldringsarbete 37 474 €		23.960€		

Lokal	Klientantal 2018 (i genomsnitt)	Helhetskapa- citet (maximalt klientantal med tanke på utrymmena)	Fyllningsgrad (%) 2017	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag
Åldringshemmet Tallmogården	i genomsnitt/ dygn 16,97	18 + 1	94,32	Anstaltsliknande lösning, långa korridorer, små gemensamma utrymmen, kunderna har egna rum
Dagcentret	genomsnittl. /verks. 3,59 kunder per dygn			Dagverksamhet ens utrymmen ligger i servicehuset. Utrymmet i ändan av matsalen används.
Enheter för effektiverat boende	i genomsnitt/ dygn 6,5/långtidsk lienter 9.1 korttidsklient er per mån. 83,73 % fyllningsgrad	9 + 1	87,31	Klienterna har egna rum om en andel av de gemensamma utrymmena
Övriga utrymmen för åldringsarbete (hemvård, närståendevård mm.)				Hemvårdens kontorslokaler och de boendes gemensamma utrymmen (matsal, bastu

				osv.) i servicehuset ca 155 m ²
--	--	--	--	--

Användarens åsikt om utrymmena:

Tallmogårdens åldringshem byggdes 1984 då verksamhetsmodellerna för vården av äldre var mycket annorlunda jämfört med idag. Man har tidigare konstaterat att åldringshemmet behöver en komplett renovering. Åldringshemmet har i tiderna planerats för de klienter som idag kan bo hemma eller i ett effektiverat serviceboende. Klientens rum och sanitetutrymmen motsvarar inte längre dagens utrymmen för anstaltsvård där man beaktar klientens självständighet eller långt framskridna sjukdom.

Utrymmena för hemvårdens stödtjänster är för små och rätt utmanande för att utöva de dagliga verksamheterna. Dagverksamhetens syfte är att ge funktionellt stöd åt de äldre som bor där hemma. Idag rymms det inte in fler kunder i utrymmena.

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena: Åldringshemmet Tallmogården är i dåligt skick. Tallmogården kräver omfattande renoveringar och man kan ändå inte garantera att lokalerna är hälsosamma.

8.2 Bildningstjänsterna/Småbarnspedagogiken

8.2.1 Serviceproduktionens framtidsutveckling

Framtidsutvecklingen för bildningsväsendets serviceproduktion påverkas av antalet kunder som omfattas av tjänsterna, vilket är på nedgång i hela kommunen. Att underhålla tre skolor kan visa sig vara utmanande då elevantalet sjunker, ifall det inte stiger. Det sjunkande elevantalet kommer särskilt för Hilda Käkikosken koulus del att öka de elevspecifika kostnaderna de kommande åren. Även den svenskspråkiga skolans sjunkande elevantal påverkar ordnandet av svenskspråkig grundläggande undervisning.

8.2.2 Servicenätets utmaningar och framtidens behov

Underhållet av servicenätet kan i framtiden vara utmanande särskilt i Porlom ifall barn- och elevantalet inte ökar eller ens förblir på nuvarande nivå. Utmaningar ställs upp på underhållet av servicenätet genom bevarandet av gruppfamiljedaghemmet i Porlom och Hilda Käkikosken koulu.

De framtida behov bildningsväsendet har på servicenätet gäller främst grundrenoveringar av fastigheterna. De största investeringsbehoven riktas mot matsals- och köksutrymmena, elevvårdsrummen, rektorns arbetsrum och personalens arbetsrum på Kirkonkylän koulu,

8.2.3 De människoorienterade styrgruppernas åsikter

Enligt åsikterna som lades fram av bildningsväsendets människoorienterade styrgrupp gäller servicenätets utmaningar underhållet av Mariebergs plan, underhållet av Korsmalms motions slinga, ordnandet av eftermiddagsverksamheten vid Hilda Käkikosken koulu i samarbete med gruppen samt de praktiska frågorna kring fördelningen av salturerna inom ramarna för det befintliga servicenätet.

8.2.4 Vilken tjänst produceras, hur och i vilka utrymmen

Småbarnspedagogiktjänsterna erbjuds i Kapellby på daghemmet Trolldalen och på gruppfamiljedaghemmet i Porlom samt som tjänster hos en familjedagvårdare. Daghemmet Trolldalen erbjuder också skiftesvård.

Förskoleundervisning och grundläggande undervisning för årskurserna 0–6 erbjuds på tre olika skolor varav en, Kapellby skola, erbjuder svenskspråkig grundläggande undervisning. Kirkonkylän koulu erbjuder undervisning på finska i Kapellby och Hilda Käkikosken koulu ligger i Porlom. På Hilda Käkikosken koulu börjar man från och med hösten 2019 erbjuda specialundervisningstjänster i klassrum.

Grundläggande undervisning för årskurserna 7–9 skaffas som köptjänst från Kouvola (för de finskspråkiga eleverna) och från Lovisa (för de svenskspråkiga eleverna). De mest krävande specialundervisningstjänsterna köps enligt elevernas behov från andra kommuner. Det finns ett giltigt avtal med Lovisa stad om köp av specialundervisningstjänster.

Bibliotekstjänsterna ordnas på huvudbiblioteket i Kapellby och på Porlom filialbibliotek som ligger i samma byggnad som Hilda Käkikosken koulu. Ungdomsväsendets tjänster ordnas på ungdomslokalen som ligger i Kapellby.

Allmänt om småbarnspedagogikens behov

Servicen inom småbarnspedagogiken finns i det moderna daghemmet Trolldalen som stod klart i början av år 2013 och erbjuder småbarnsfostran på finska och svenska. Trolldalens totala kapacitet är 80 barn och fyllningsgraden är 110 procent.

I Porlom finns det ett gruppdaghem med en total kapacitet på 20 barn. Gruppdaghemmets fyllningsgrad är 71 procent.

Nyttokvadratmetrarna beräknas enligt det totala antalet barn utan faktorer eller koefficienter, eftersom barn under 3 år i praktiken behöver två platser (koefficient 1,75). Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) fastställer förhållandet mellan antalet barn och skötare, vilket betyder att en vårdare får ta hand om fyra 3 år gamla barn. Vården av barn under 3 år kräver även mera av rumslösningarna än vården av äldre barn. I utrymmena måste finnas möjlighet att vila i lugn och ro och vårdutrymmena ska vara bättre utrustade än för äldre barn. Utrymmena ska flexibelt kunna ändras och vara funktionella.

8.2.5 Småbarnspedagogikens utrymmen

Användarens åsikt om småbarnspedagogikens utrymmen:

Småbarnspedagogikens nuvarande utrymmen i Kapellby centrum och i Porlom uppfyller utmärkt de utrymmesbehov småbarnspedagogiken har. Daghemmet Trolldalen i Kapellby är som ny och betjänar sina användare väl med undantag av temperaturjusteringen i byggnaden som måste repareras och ändras om.

Tekniska väsendets åsikt om småbarnspedagogikens utrymmen:

Gården till Porloms gruppdaghem har rustats upp 2017. Inga större brister i utrymmena har påträffats. Den nya sidan på daghemmet Trolldalen är i gott skick och på den gamla sidan har reparationsbehov påträffats. Det finns planer på att bygga nedkylning i en del av utrymmena.

Föreslagna åtgärder:

Ett nedkylningssystem bör byggas i daghemmet Trolldalen innan våren 2019. Den gamla sidans eventuella problem med inomhusluften ska utredas.

Småbarnspedagogikens utrymmen					
Lokal	Barn- antal	Nytto- kvadratmeter per barn	Helhets- kapacitet (maximalt antal barn med tanke på utrymmena)	Fyllningsgrad (totalt antal barn delat med kapaciteten)	Kort beskrivning
Daghemmet Trolldalen 1 097 m ²	Barn under 3 år: 20 Barn under 3 år multiplicerat med 1,75: 35 Barn över 3 år: 53 Barnantalet inom den kompletterande	Totalt antal barn dividerat med: 15 m2 Koefficienter enligt beräknat totalt antal barn räknat med: 12,5 m2	80 24 under 3 år 42 över 3 år 14 kompletterande dagvård	110 %	Moderna utrymmen planerat som daghem, trivsamt gård, centralt läge i kyrkbyn

	dagvården: 9 Totalt antal barn utan koefficienter: 73 Totalt antal barn med koefficienter: 88				
Porloms gruppis 100 m2	Antal barn under 3 år: 3 Antal barn under 3 år multiplicerat med 1,75: 5,25 Barn över 3 år: 9 Totalt antal barn utan koefficienter: 12 Totalt antal barn med koefficienter: 14,25		20	71 %	

Ekonomisk överblick av småbarnspedagogikens utrymmen

Lokal	Nettokostnader 2017 (inkl. fastighet skostnader)	Nettokostnader per barn 2017	Nettokostnader per nyttokvadratmeter 2017	Fastighetskostnader 2017	Fastighetskostnader per barn 2017	Avskrivningar 2107
Daghemmet Trolldalen	883 337 €	12 100 €	805 €	90 390 €	1 238 €	144 115 €

Porloms gruppis	112 556 €	9 380 €	1 126 €	Inget kostnadsställe, fastighetskostnade rna Hilda Käkikosken koulu		1 741 €
Familjedag vården (4 barn)	65 646 € Obs. Utan KomPL- pensions avgifter netto 36 066 €	Beräknat utan KomPL- pensionsa vgifter 9 017 €				

8.2.6 Utrymmen för förskoleundervisning och grundläggande undervisning

Allmänt om de utrymmen förskoleundervisningen och den grundläggande undervisningen behöver

I Lapträsk ordnas förskoleundervisningen i samband med den grundläggande undervisningen. För den grundläggande undervisningen behövs mer utrymme i svenskspråkiga Kapellby skola och i finskspråkiga Kirkonkylän koulu. I Hilda Käkikosken koulu har skolan tillgång till fler utrymmen än eleverna behöver.

Framtidsvyer och utrymmesbehov

Lapträsk kommun erbjuder förskoleundervisning och grundläggande undervisning både på finska och svenska. Undervisningslokalerna måste vara flexibla och gå att ändra på, vilket innebär att utrymmena måste förnyas och renoveras i framtiden.

Sammanläggningen av morgon- och eftermiddagsverksamheterna vid skolorna i Kapellby har koncentrerat tjänsterna till Äppellunden som ligger i samband med Kapellby skola. Utvidgningen av Kirkonkylän koulus kök och matsal ger möjligheter till att flytta morgon- och eftermiddagsverksamheten från Äppellunden till Kirkonkylän koulu och frigöra fler utrymmen för Kapellby skola.

Lokal	Antal elever 20.9.2018	Nyttokvadratmeter per elev	Helhetskapacitet	Fyllningsgrad (det totala antalet elever dividerat med kapaciteten)	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag
Kirkonkylän koulu 622 m ²	97	11,3 m ²	80	121 %	Två separata envåningsbyggnader
Kapellby skola 521 m ²	74	7,3 m ²	70	105 %	Enplans skolbyggnad
Hilda Käkikosken koulu 620 m ²	46 (33)	17,7 m ²	150	22 %	En skolbyggnad med tre våningar. Höga, öppna klassrum. (Mat i Taitotalo, gymnastik i Porloms motionshall, slöjd i Taitotalo)
Taitotalo 496 m ²					Utrymmen för slöjd, matsalar
Äppellunden 98 m ²	19 i morgonverksamheten och 32 i eftermiddagsverksamheten	morris 5,2 eftis 3,1 m ²	15	morris 126 % eftis 213 %	Tidigare lärarbostad, renoverat för förskolan 2010, används för morris och eftis

Användarens åsikt om utrymmena:

Kirkonkylän koulu behöver saneras. Skolan har otillräckliga utrymmen med tanke på dagens elevantal. Skolan behöver flexibla, moderna utrymmen enligt den nya läroplanen. Skolan saknar utrymmen för delad undervisning, utrymmen för elevvården, rektorns arbetsrum, de utrymmen som behövs för elevernas bispisning och matservering samt ett tillräckligt stort mötesrum för personalen. Det faktum att det är två skilda byggnader försvårar ordnandet av undervisningen och en övervakning av eleverna i situationer där

det för undervisningens skull skulle vara ändamålsenligt att slå samman undervisningen. På den gamla sidan har en oro väckts för kvaliteten på byggnadens inomhusluft.

Även utrymmena på Kapellby skola är otillräckliga för en undervisning enligt den nya läroplanen och för att ordna med bespisningen. Matlinjen ligger i tamburen som är både genomfart och påklädningsrum. Antalet klassrum är otillräckligt för undervisningens behov.

Skolans utrymmen borde vara flexibla och mångsidiga och stöda anordnandet av undervisning i olika sammansättningar. Inlärningsmiljön borde erbjuda eleverna möjligheter till att arbeta även på andra sätt än under ledning av läraren i ett traditionellt klassrum, vilket är det som möjliggörs av de nuvarande utrymmena. Moderna inlärningsmetoder föredrar att man växlar mellan att arbeta individuellt, i grupp och hela klassen tillsammans. Om utrymmena och möblerna har dimensionerats på så sätt och om det finns för många av både eleverna och möblerna i rummet och det inte går att flytta på möblerna blir det svårt att utnyttja elevinriktade metoder.

Utnyttjandet av elevinriktade metoder i den nya läroplanens anda förutsätter nya utrymmen för undervisningen.

Möblerna i utrymmena borde vara flexibla och det ska kunna gå att omvandla utrymmena enligt de pedagogiska behoven. Den digitala inlärningsmiljön borde uppdateras i alla skolor genom att förnya skolans presentationsteknik. Gården till Kirkonkylän koulu borde förnyas med tanke på både trygghet och trivsel på så vis att servicetrafiken genom elevernas rastgård antingen begränsas eller styrs till andra rutter och att soptaket flyttas till ett ställe som är bättre för användarna. Med hjälp av statsanslagen Skolan i rörelse förnyas gårdarna till skolorna genom att utveckla dem till närliggande motionsplatser.

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena för förskoleundervisning och grundläggande undervisning:

Kirkonkylän koulu är i rimligt skick. Ventilationsmaskinerna i den nya delen av Kirkonkylän koulu börjar vara framme vid slutet av sin livscykel. Gården måste utvecklas med tanke på trafiksäkerhetsaspekterna. Det nuvarande köket och matutdelningsutrymmet är trånga. Under investeringsplaneringsperioden planeras och verkställs en utvidgning av köket. I den gamla delen finns det eventuellt problem med inomhusluften.

Kapellby skola är i någotsånär skick. Skolans fönster byttes ut sommaren 2018. I salen byggdes en ventilation 2017 och efter det har inga problem med inomhusluften upplevts. Ett tak utan takkanter är en riskkonstruktion. Äppellundens byggnad på skolans gård börjar ha nått slutet på sin drifttid.

Hilda Käkikosken koulu är i gott skick och inga större saneringsbehov finns.

Taitotalo är i gott skick.

Föreslagna åtgärder:

De eventuella inomhusluftsproblemen i Kirkonkylän koulus gamla sida utreds. Det är nödvändigt att utvidga köket, serveringslinjerna och matsalen i Kirkonkylän koulu. Utrymmena på skolans övre våning togs i bruk av skolan från och med den 1 augusti 2018. Gården rustas upp och soptaket flyttas efter att utvidgningen har avslutats. Med hjälp av statsanslagen Skolan i rörelse förnyas gårdarna till skolorna i Kapellby genom att utveckla dem till närliggande motionsplatser. För utvecklingen av Kirkonkylän koulu görs en separat

behovsutredning och projektplan upp där närmare förslag till åtgärder ingår. Användningen av utrymmena vid Kapellby skola och vidareutvecklingen av dem granskas efter att projektet med Kirkonkylän koulu är klart.

Ekonomisk överblick av utrymmena för förskoleundervisning och den grundläggande undervisningen

Lokal	Nettokostnader 2017 (inkl. fastighetskostnader)	Nettokostnader/elev 2017	Nettokostnader/nyttokvadratmeter 2017	Fastighetskostnader tot. 2017	Fastighetskostnader/elev 2017	Avskrivningar 2017
Kirkonkylän koulu inkl. idrottshallen och slöjdklassen 886 m ²	746 774 €	7 699 €	843 €	90 286 €	931 €	16 598 €
Kapellby skola 521 m ²	699 023 €	9 446 €	1 342 €	80 191 €	1 084 €	5 514 €
Hilda Käkikosken koulu 620 m ²	367 899 €	11 148 €	593 €	44 738 €	1 356 €	11 845 €
Äppellunden 98 m ²	48 301 €	947 €	148 €	14 481 €	284 €	1 603 €
Taitotalo 496 m²	9 021 €			9 021 €		

8.2.7 Ungdomsväsendets lokaler

Allmänt om de utrymmen ungdomsväsendet behöver

Ungdomsväsendets lokaler "Unckan" är hobby- och kulturutrymmen för fritiden. I lokalerna ordnas möten, kundträffar samt klubb- och föreningsverksamhet. Ungdomslokalen är även ett kontorsutrymme för ungdomsväsendets anställda och kommunens projektanställda.

Verksamheten har koncentrerats till en enhet, ungdomslokalen "Unckan" på Ängsvägen i centrum av Lappträsk. Att ha ett kontor i samband med ungdomslokalen är en utmärkt idé och betjänar kundmötena med de unga.

Insatsområden för utveckling i framtiden och utrymmesbehovet

Målet är att utveckla verksamheten tillsammans med tredje sektorn. Unckans utrymmen är en verksamhetsplats som är känd i kommunen och som är en daglig aktiv pedagogisk mötesplats för barn, unga, familjer och föreningar.

Ungdomsväsendets lokaler

Lokal	Besökarantal	Nyttokvadrat/besökare	Helhetskapacitet (maximalt besökarantal)	Fyllningsgrad (helhetsbesökantalet dividerat med kapaciteten)	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag
Nuokku 113 m ²	75 / vecka	1,5 m ²			Hemtrevlig, fungerande, centralt läge.

Användarens åsikt om utrymmena:

Ungdomslokalen betjänar sina kunder och kommuninvånarna på ett bra sätt. Inomhus är utrymmena fungerande och har en utmärkt dimensionering med tanke på behovet. Ytterbeklädnaden är i behov av förnyande.

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena:

Byggnaden är gammal och ytterbeklädnaden är i behov av förnyande.

Föreslagna åtgärder:

Ytterbeklädnaden förnyas.

Ekonomisk överblick av ungdomsväsendets utrymmen

Lokal	Nettokostnader 2017	Nettokostnader/besökare 2017	Nettokostnader/nyttokvadratmeter 2017	Fastighetskostnader tot. 2017	Fastighetskostnader/besökare 2017	Avskrivningar 2017
Nuokku 113 m ²	39 496 €	527 €	350 €	4 749 €	63 €	1 935 €

8.2.8 Fritidstjänsternas utrymmen

Allmänt om fritidstjänsternas utrymmesbehov

Fritidstjänsterna har tillräckligt med utrymmen och platser för fritidsintressen för att täcka kommuninvånarnas nuvarande behov. Underhållet av de nuvarande lokalerna är en viktig uppgift. Underhållsansvaret och hur det fördelas mellan kommunen och den tredje sektorn, främst då föreningarna och klubbarna, måste till viss del förtydligas.

Insatsområden för utveckling i framtiden och utrymmesbehovet

Motion och friluftsliv är en mycket viktig fritids- och rekreationsmetod för barn, ungdomar och vuxna på landsbygden. Samtidigt förebygger man med motion kostnader inom social- och hälsovård. Det är skäl att hålla utrymmena i ett ändamålsenligt skick i framtiden så att de känns attraktiva och betjänar kommuninvånarna så effektivt som möjligt. Idrottsanläggningarna

hålls i bra skick, rena och klara att tas i bruk i tid (t.ex. badstränderna på sommaren, rinkarna på vintern).

Idrottsanläggningarna

Lokal	Kort beskrivning av lokalen och dess särdrag
Mariebergs idrottspark och servicebyggnad 138 m ²	
Simhall 651 m ²	Inte i bruk
Kapellby konditionssal 446 m ²	
Porloms konditionssal 651 m ²	
Gymmet 155 m ²	Behov av reparationer och förnyelse
Särkijärvi badstrand	
Pyhäjärvi badstrand	
Kapellby badstrand	

Plats för vinterbad	Uthyrd till Lappträsk vinterbadare tills vidare.
Porlom bollplan	
Kirkonkylän koulus bollplan	
Kapellby skolas rink bollplan	
Pockar rink	
Hindersby rink	Sköts på talko.

Användarens åsikt om utrymmena:

En årskalender bör göras upp för underhållet av Mariebergs idrottsplan för att den ska betjäna kommuninvånarna så väl som möjligt och så att underhållet sker i rätt tid. Med tanke på rekreativ användning av badstränderna borde Kapellby badstrand göras mer lockande och strandområdet borde förbättras. Konditionssalen som finns i Civiltjänstcentralens utrymmen är för liten med tanke på verksamheten och den har en utrustning som är föråldrad och i dåligt skick. Det borde hittas ett rymligare utrymme för gymmet och utrustningen borde förnyas i sin helhet. Det behövs ett nytt avtal med tredje sektorns aktörer om underhållet av motionssligan för att trygga skicket och ett ändamålsenligt underhåll året runt.

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena:

Mariebergs idrottspark är i sin helhet ett område i rimligt skick. Parkeringsarrangemangen ska förbättras av trafiksäkerhetsorsaker. Gymnastiksalen på Kirkonkylän koulu är i gott skick likasom Porlom idrottssal. Motionssalen på Civiltjänstcentralen är dåligt lämpad för verksamheten i fråga. Det kommer vatten på golvet i gymmet 1–2 gånger i året. I fortsättningen bör man reda ut nya lokaler för gymmet. Kapellbys badstrand rustas upp 2019. Sjöns skick påverkar badstrandens användbarhet. Simhallen ligger i nedre våningen av Porlom idrottshall och är inte i användning.

Föreslagna åtgärder:

Upprustning av Kapellbys badstrand 2019. Förnyande av gymmet 2020.

Ekonomisk överblick av motionstjänsternas utrymmen

Lokal	Nettokostnader 2017 (inkl. fastighetskostnader)	Fastighetskostnader 2017	Avskrivningar 2017

Porloms idrottshall	Ingår i kostnaderna för Porlom skolcentrum	Ingår i kostnaderna för Porlom skolcentrum	Ingår i kostnaderna för Porlom skolcentrum
Porloms simhall	19 484 €	19 484 €	6 965 €
Konditionssalen (Utb. centralen)	697 €	6 386 €	
Sportplan	9 166 €	9 166 €	451 €
Hindersby rink	504 €	504 €	716 €
Kapellby rink	335 €	335 €	741 €
Porloms plan	586 €	586 €	826 €
Pockar rink	351	351 €	
Kapellby badstrand	1 188 €	1 188 €	
Pyhäjärvi badstrand	1 048 €	1 048 €	
Särkijärvi badstrand	1 009 €	1 009 €	
Strandbastun (platsen för vinterbad)	-536 €	469 €	

8.2.9 Biblioteks- och kulturtjänsternas utrymmen

Allmänt om behovet av utrymmen inom biblioteks- och kulturtjänsterna

Huvudbibliotekets och Porlom filialbiblioteks utrymmen betjänar kommuninvånarna mångsidigt. De är kommuninvånarnas vardagsrum som erbjuder rum och möjligheter för bildning, läsning, hobby och kultur samt för att ordna evenemang. Denna omfattande verksamhet stöds hela tiden i dialog med kommuninvånarna och med beaktande av deras behov.

Framtidsvyer och behov av utrymmen

Bibliotekstjänster erbjuds i Kapellby och i en av kommunens tätorter, Porlom. Kommunen har hyrt lokalerna för Porlom bibliotek tills lutet av 2018 och efter det flyttar Porlom biblioteks verksamhet in i Hilda Käkikosken koulus utrymmen i början av 2019. Porlom bibliotek kan i framtiden även betjäna som ett självbetjäningsbibliotek.

Biblioteks- och kulturlokaler

Lokal	Antal låna och lån 2017	Nyttokvadrat/kund	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag
Huvudbiblioteket 386 m ²	914 lånare 34 307 lån	0,4 m ² (lånare)	Huvudbiblioteket är en cirka 100-årig frisk stock- och träbyggnad som tidigare var lantmannaskola. År 1997 valdes byggnaden till en av Finlands vackraste.
Porloms bibliotek 85 m ²	406 lånare 3 923 lån	0,2 m ² (lånare)	Porloms bibliotek ligger inhyrt i renoverade lokaler i en byggnad från 1960-talet som först varit avsedd som affärslokaler. Lokalerna renoverades till bibliotek 2003.
Huvudbiblioteket som kulturlokaler: Utställningar och evenemang	19 851 besök 23 st. 1 203 deltagare		
Brofogdas 109 m ²			Ursprungligen brofogdens bostad från 1600-talet. Användning: föreningsverksamhet.
Taitotalo			

Användarens åsikt om utrymmena: Bibliotekets fasad behöver rustas upp. Porloms filialbibliotek flyttar till Hilda Käkikosken koulus lokaler 2019. Brofogdas tak ska målas och byggnadens dåliga stockar bytas ut.

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena: Bibliotekets tillgänglighet diskuteras tillsammans med planeringen av en minnesvärlig tätort. Idag har rörelsehinder svårt att ta sig till biblioteket. För att underlätta servicen av biblioteket byggs en serviceväg bakom biblioteket som även gör att fasadreparationerna går enklare. Brofogdas-byggnaden har under årens lopp sanerats och en del av materialen som valts är dåliga. Målet är att i fortsättningen bevara byggnadens nuvarande skick. Taket borde målas och dessutom ska vi reda ut om det går att byta ut de stockar som är i sämst skick.

Föreslagna åtgärder:

Porlom filialbibliotek flyttas från hyresutrymmena till Hilda Käkikosken koulus lokaler. Målning av taket på Brofogdas-byggnaden sommaren 2019 och en utredning av om stockarna kan bytas ut. Huvudbibliotekets serviceväg byggs sommaren 2019.

Ekonomisk besiktning av biblioteks- och kulturlokalerna

Lokal	Netto-kostnader 2017	Netto-kostnader per besök 2017	Netto-kostnader per nyttokvadrat meter 2017	Fastighets - kostnader 2017	Fastighets-kostnader per besök	Avskrivningar 2017

Huvudbiblioteket (KP 3900)	156 110 €	6,14 € /besök	331 €	20 634 €	0,8 €	1 361 €
Porloms bibliotek				8 118 €	2,0 €	
Brofogdas	8 292 €			7 492 €		
Taitotalo	117 €			3 007 €		

8.2.10 Bildningsväsendets lokaler 2015–2020

Småbarnspedagogiken behöver lokaler i Kapellbyn och Porloms för sin verksamhet. Daghemmet Trolldalen behöver ett nedkylningssystem.

Den grundläggande undervisningens utrymmesbehov har ökat enligt det ökade elevantalet och kraven i läroplanen. Den grundläggande undervisningen ordnas på två olika skolor i Kapellby på finska och svenska och på finska i Porlom. Förnyade interiörer som främjar funktionaliteten är nödvändiga på båda skolorna i Kapellby.

Högstadiets och gymnasiets utrymmen i Porlom används inte som skola och skolornas verksamhet har upphört. Inom snar framtid måste beslut fattas om idrottshallens användning och i samband med det måste man överväga alternativa kostnader med tanke på byggnadens underhåll, eventuella reparationer och vidare användning. Att riva skolan, simhallen och idrottshallen eller att avstå från fastigheterna är alternativ som kräver de beslut som behövs.

Taket till **fastigheten Brofogdas** måste målas och de stockar som är i dåligt skick måste förnyas.

Investeringsbehov

Lokal	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daghemmet Trolldalen					Byggande av nedkylningssystem	
Kapellby skola	WC-utrymme					Grundrenovering
Kirkonkylän koulu	fasad				Grundrenovering och byggande av tilläggsutrymme	
Hilda Käkikosken koulu		fasad				
Äppellunden		rör				

Ungdomslokalen					Ny ytterbeklädnad och målning	
Brofogdas					Målning av tak och byte av stockar	

8.3 Tekniska väsendet

8.3.1 Serviceproduktionens framtidsutveckling

Tekniska väsendet i Lapträsk tar mycket omfattande hand om de uppgifter som tillhör kommunens tekniska väsende. Miljöskyddet, miljöhälsovården och byggnadstillsynen köps av grannkommunerna. Tanken är att i framtiden fortsätta på samma sätt som under tidigare år. När de fastigheter som ägs av kommunen minskar granskas personalantalet i enlighet med detta. Fastighetsunderhållet och vattenverkets underhåll blir kvar som egna verksamheter även i framtiden. För jourens del prövar vi på outsourcing under 2019. Detta ger kommunens egen personal mer arbetstid eftersom jourledigheterna försvinner. Särskilt för maskinarbetets del används även köpta tjänster. Då används enligt kommunstrategin framför allt tjänster från närområdet.

Ett människoorienterat tekniskt väsende utvecklas. Vi strävar efter att allt bättre beakta kundernas – både kommuninvånarnas och de interna kundernas – åsikter. Vi frågar kommuninvånarna om deras åsikter i aktuella ämnen. Vi strävar efter att hitta sådana metoder för delaktigheten som gör det lätt att delta och när en så stor grupp som möjligt.

Användningen av närproducerad mat ökas i kommunens kök. År 2019 följer vi ännu de nuvarande livsmedelsavtalen, men i upphandlingarna beaktar vi en ökning av närproducerad mat. Redan 2019 ökar vi på användningen av närproducerad mat i den utsträckning det är möjligt inom ramarna för nuvarande utrymmen och avtal. I planeringen av matlistorna beaktar vi allt bättre kundernas åsikter och önskemål. Vi samlar in respons om matens kvalitet från matråd och genom enkäter.

8.3.2 Servicenätets utmaningar och framtidens behov

I dag är en utmaning det att kommunen äger en del fastigheter som kommunen inte har någon användning för eller vars utnyttjandegrad är liten. Enligt lokalitetsstrategin strävar vi efter att avstå från dessa fastigheter, men det bjuds nödvändigtvis inte på några snabba och enkla lösningar.

För kosthållets del kommer det att komma ändringar under planeringsperioden. Framtiden för kosthållets utrymmen är sammankopplad med hurdana lösningar som sker t.ex. för åldringshemmets del.

Inom vattenförsörjningen finns det utmaningar inte bara i Lappträsk utan i hela Finland. Ledningarnas reparationsskulder är stora och det är svårt att nå en ekonomiskt lönsam verksamhet i en kommun vars vattenverk har ett relativt litet antal kunder men ett omfattande nätverk. För att se till att driftsäkerheten förblir på hög nivå krävs ständiga satsningar på nätverkssaneringar.

Kapellby vattenreningsverk för avloppsvatten har nått slutet av sin livslängd. I praktiken är det enda alternativet för behandlingen av avloppsvatten att bygga ett nytt reningsverk i närheten av det nya reningsverket. Reningsverkets nuvarande tomt är för liten för ett nytt reningsverk, så byggandet av ett nytt reningsverk förutsätter anskaffning av mark.

8.3.3 Den människoorienterade styrgruppens åsikter

Tekniska väsendets människoorienterade styrgrupp betonar att man öppet och omfattande borde granska olika alternativ när man överväger saneringar eller utvidgningar av fastigheterna. Man bör granska sakerna på lång sikt och helhetsomfattande.

För att öka på mängden närproducerad mat vore det bra att t.ex. grunda ett team som kartlägger eventuella leverantörer och på receptnivå funderar över vilken mat som erbjuds, med beaktande av möjligheterna till säsongsmat.

För att stoppa kommunens invånarantal från att sjunka bör man beakta de olika åldersgruppernas behov i planeringen av investeringar.

8.3.4 Tekniska väsendets lokaler

Kosthåll

I kommunen finns fem kök, varav tre är tillagningskök och två utdelningskök. Alla kök lämpar sig idag för den nuvarande verksamheten, men inom de närmaste åren kommer det att uppstå reparationsbehov.

Köket på Tallmogården är i övrigt ändamålsenligt men diskmaskinen måste förnyas. Köket tillagar lunch för både kunderna på Tallmogården och dessutom för daghemmet, Onni-koti och servicehuset och middag tillagas för Onni-koti.

Köket i Kirkonkylän koulu fungerar idag alldeles så mycket man förmår, alla måltider tillagas kl. 7–14 Köket är trångt och det finns inte de utrymmen som behövs för kärnen och transportlådorna. Maten serveras i tamburen från bord, kärnen står inte varmt och de är inte stänkskyddade. Eleverna äter i klassrummen. Köket kan fungera för närvarande, men det ryms inte in mer mat som skickas dit.

På köket i Kapellby skola ligger förvaringsutrymmena på nedre våningen och byggnaden saknar hiss. Matlinjen ligger i korridoren i tamburen. Eleverna äter i klassrummen. Köket har en rätt ny ugn och diskmaskin, kokgrytan borde förnyas.

Köket vid Trollaldalen är ett utdelningskök. I köket tillagas frukost och mellanmål. Det finns knappt med frysutrymmet. Golvmaterialet i Trollaldalens kök är plastmatta som ska förnyas under planeringsperioden.

Köket i Taitotalo renoverades sommaren 2014 till ett utdelningskök. Köket fungerar väl för den nuvarande verksamheten.

Lokal	Antal måltider per dygn	Antal personal	Helhetskapacitet (måltider per dygn)	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag (är det t.ex. ett tillagnings- eller utdelningskök)
Köket vid Tallmogården	Frukostar 22 Luncher vardagar 130 veckoslut 30 Eftermiddags kaffe 30 Middagar 30 Kvällsmål 20	3	luncher 150	Tillagningskök, mat tillagas även för daghemmet, Onni-hemmet och servicehemmet.
Köket vid Kirkonkylän koulu	Luncher 140	1	150	Tillagningskök/Centralkök. Maten tillagas för Porlom gruppfamiljedaghem samt för Hilda Käkikosken koulu.
Köket vid Kapellby skola	luncher 90	1	120	Tillagningskök
Köket vid daghemmet Trollaldalen	Frukostar 60 Luncher 80 Mellanmål 70	1	100	Distributionskök, frukost och mellanmål tillagas i köket.
Köket vid Tallmogården	40	0,5	50	Distributionskök. I matsalen finns även utrymmen för huslig ekonomi.

Ekonomisk inblick i kosthållets lokaler

Lokal	Nettokostnader 2017	Nettokostnader per måltid 2017	Nettokostnader per nyttokvadratmeter 2017	Fastighetskostnader 2017
Köket vid Tallmogården 92 m2	243 630 €	frukost 2,39 lunch 3,96 eftermiddagskaffe 1,67 middag 5,49 kvällsmål 1,19 Antal måltider: Måltidsservice 1 342 Servicehuset 3 826 Tapa 3 683/måltider Tallmogården 6 202/måltider Hämtare 699 Personalen 1 452 Trolldalen 15 894 Totalt 72 339 måltider (Luncher 32 799)	2 648	Kökets fastighetsavgifter inkl. Tallmogårdens fastighetskostnader har inte specificerats
Köket vid Kirkonkylän koulu 48,2 m2	87 342 €	lunch 3,02 mellanmål 1,28 Antal måltider: Frukostar 623 Luncher 15 596 Personalen 1 552 Mellanmål 3 356 Hilda 7 888 Gruppfamiljedaghemmet 2 051 Sammanlagt 30	1 812	Kökets fastighetsavgifter inkl. Kirkonkylän koulus fastighetskostnader har inte specificerats

		443 måltider (Luncher 27 087)		
Köket vid Kapellby skola 22 m2	69 291 €	Lunch 4,02 Mellanmål 1,39 Antal måltider: Frukostar 662 Luncher 14 640 Personalen 1 296 mellanmål 1 864 Totalt: 19 092 (Luncher 16 566)	3 150	Kökets fastighetsavgifter inkl. Kapellby skolas fastighetskostnader har inte specificerats
Köket vid Tallmogården 55 m2	23 759 €	Lunch 2,49 (5,51) Mellanmål 0,61 Antal måltider: luncher 7 412 personalen 476 Mellanmål 3 654 Totalt: 11 767 (luncher 8 113)	432	Kökets fastighetsavgifter inkl. Taitotalos fastighetskostnader har inte specificerats
Köket vid Trolldalen 42 m2	66 401 €	Frukost 1,94 Lunch 1,23 (5,18) Mellanmål 2,11 Antal måltider: Frukostar 10 070 Luncher 12 202 Personal 3 692 Mellanmål 12 212 totalt: 38 293 (Luncher 15 894)	1 581	Kökets fastighetsavgifter inkl. daghemmet Trolldalens fastighetskostnader

8.3.5 Parker och allmänna områden

Inga ändringar är på kommande för parkerna. En utvidgning av motionsrutterna planeras för de kommande åren. Målet är att genomföra en förbindelserutt mellan Korsmalm och Kapellby. Dessutom utreds en rutt runt sjön.

Lokal	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag	Kostnader 2017	Avskrivningar 2017
Klockarparken	Stod klar 2017.	5 376 €	1 929 €
Skateboardplatsen	Stod klar 2017.		1 249 €
Parken i Sjökulla II		85 €	
Parken i Sjökulla II			377 €
Parken vid Sjökulla herrgård		239 €	
Parker/gårdsplaner vid Civiltjänstcentralen		50 984 €	2 025 €
Övriga parker		14 115 €	
Kapellby mattvätt		440 €	640 €
Granskning av lekredskap		29 €	
Övriga allmänna områden	inklusive bl.a. kostnader för anläggande av skidspår som betalats ut till idrottsföreningen enligt realiserade kostnader	13 123 €	4 983 €
Lappträsk underhåll		10 749 €	11 214 €

8.3.6 Vattenförsörjningens lokaler

Förbehandlingen vid Porlom reningsverk har sanerats 2017. Samtidigt flyttades mottagningen av slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar från Kapellby reningsverk till Porlom reningsverk. Kapellby reningsverk har nått slutet av sin livscykel. Processen motsvarar inte längre de nuvarande kraven. Vattentornets ytterbeläggning renoverades 2018. I samband med renoveringen reparerades även cisternens konstruktioner.

Lokal	Nettokostnader 2017	Avskrivningar 2017
Kapellby reningsverk	73 229 €	2 840 €
Porlom reningsverk	33 821 €	10 175 €
LKK:s reningsverk	19 448 €	
Vattentornet	6 140 €	822 €
Kapellby pumpstation	6 097 €	
Pockar pumpstation	13 320 €	762 €
Porlom pumpstation	16 947 €	6 783 €
Tryckförhöjningsstationerna	4 847 €	
LKK:s vattentjänster	2 476 €	
Pumpstationer för avloppsvatten	19 003 €	2 460 €
Vattenledningsnätet	18 711 €	62 481 €
Avloppsnetet	19 178 €	49 10 €

8.4 Koncernförvaltning

8.4.1 Koncernförvaltningens nuläge

Till koncernförvaltningens uppgifter hör förvaltnings-, ekonomi- och personaltjänster, processer inom det högsta beslutsfattandet, kundservicen, servicestället, näringslivstjänsterna, sysselsättningstjänsterna, landsbygdstjänsterna samt byggnads- och miljötjänsterna. Ekonomi- och personaltjänsterna produceras delvis som köptjänster. Landsbygds- och byggnads- samt miljötjänsterna köps i sin helhet av Lovisa stad.

Olika ändringar i lagstiftningen sysselsätter förvaltningen mycket, bl.a. landskapsreformen och den digitala tillgängligheten.

Koncernförvaltningens volymer

Tjänst	Kapacitet nu	Användning nu	Behov 2030
Möten ks	20	20	15
Möten kf	8	8	5
Personalantal (förvaltningen)	8	8	8
Personalantal (sysselsättningstjänsterna)	1,5	1,5	1,5
Personalantal (hela kommunen)	115	115	98
Elektroniska blanketter	2	2	10
Ekonomiförvaltningens verifikatantal: Bokföring Inköpsreskontra Försäljningsreskontra		Prestationer 103 196 st. Antal fakturor 5 170 st. Antal fakturor 40 597 st.	Vi bör sträva efter att minska alla verifikatmängder.

8.4.2 Koncernförvaltningens serviceproduktions utmaningar och framtidsbehov

Även i fortsättningen bör vi satsa på att elektrifiera tjänsterna och på distanstillgängligheten – dock med beaktande av en personlig kundservice. Webbplatsen ska förnyas enligt tillgänglighetsdirektivet. Digitaliseringen skapar många möjligheter för förvaltningen, men samtidigt även många utmaningar.

Servicestället kan vidareutvecklas så att det mer omfattande betjänar kunderna, men detta är i hög grad beroende på statens åtgärder. Servicestället kund allt mer stöda kundernas självständighet.

De sociala medierna kan användas mer effektivt.

8.4.3 Koncernförvaltningens utrymmen

Kund- och användarprognoser för de kommande åren 2019–2030

Kommunhuset används av centralförvaltningen, samservicepunkten, förvaltningen för tekniska väsendet, bildningsväsendets direktör och grundtrygghetsdirektören. Fastighets Ab Säästöläs utrymmen används som mötes- och utbildningsrum för kommunstyrelsen. Utrymmena lämpar sig väl för den nuvarande användningen. Taitopaikka ligger i Fastighets Ab Taitotalos lokaler.

Lokal	Antal kunder per dag 2017 (i genomsnitt)	Anställda	Nyttokvadrat meter per anställd	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag	Fastighetskostnader 2017	Avskrivningar 2017
Kommunhuset	5	18	17,5 m ²	Ursprungligen byggd som folkskola 1876, i kommunens användning sedan 1957	88 530 €	5 130 €
F Ab Säästölä				Byggt 1873, kommunen hyr nedre våningen för mötes- och arkivsyften	52 346 €	
Fastighets Ab Taitotalo		1,5		Byggt 1997, verkstaden används av Taitopaikka	18 042 €	14 912 €

8.4.4 Servicenätets utmaningar och framtidens behov

Användarens åsikt

Samserviceställets uppsyn förnyas i en mer människonära riktning och ett separat utrymme som garanterar enskildhet byggs till. Serviceställets möjlighet att bl.a. uträtta FPA-ärenden på distans via videoförbindelse ställer upp krav. Inga andra stora ändringar kan synas i användningen av kommunhusets lokaler. Alla rum har använts bl.a. på grund av det stora antalet projektanställda. Kommunhusets avlopp har reparerats 2017. I slutet av investeringarnas planeringsperiod 2022 föreslås att dörrar och fönster förnyas.

En del anställda har lidit av problem med inomhusluften. Reparationer har utförts och fler reparationer är på kommande.

Fastighets Ab Säästöläs utrymmen behövs för möten.

Fastighets Ab Taitotalos lokaler är särskilt lämpliga för Taitopaikkas verkstadsverksamhet.

Tekniska väsendets åsikt

Tekniska väsendets åsikt om utrymmena: På kommunhuset har man renoverat avloppet och reparerat plåttaket 2017–2018. I slutet av 2018 genomfördes ventilationsventiler i de kontorsrum som ligger i bostadsdelen av byggnaden. I kommundirektörens rum har inomhusluftsreparationer utförts. I en del av utrymmena på kommunhuset upplevs problem med inomhusluften. Orsakerna till dessa utreds och man försöker korrigera problemen.

8.4.5 Den människoorienterade styrgruppens åsikter

Styrgruppen för människoorienterad förvaltning, organisation och beslutfattande betonar att kommunens webbplats borde utvecklas med tanke på de olika åldersgruppernas behov. Även vikten av ett samserviceställe betonades och man ansåg att erbjudandet av ett serviceställe är en mycket positiv sak som ger möjligheten att uträtta ärenden med myndigheternas sakkunniga via nätet. Detta gör att alla har möjligheten att få service på ett rimligt avstånd från sin bostad.

8.4.6 Kommunens övriga lokaler

Kommunens övriga utrymmen är de utrymmen som inte direkt används för egen serviceproduktion eller av de anställda.

Lokaler inom Civiltjänstcentralens områden

Lokal	Användningssyfte	Nyttokvadrater	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag	Fastighetskostnader 2017	Avskrivningar 2017
A-huset	F.ab Lilliputti			285 985 €	9 006 €
B-huset	F.ab Lilleput			112 302 €	8 333 €
C-huset	F.ab Lilleput			123 298 €	48 287 €
Herrgården	tom			45 413 €	7 333 €

Sikala				115 301 €	3 454 €
Lilliputtis byggnader vid Civiltjänstcentralsområdet				14 901 €	
Pakkaamo	används som skola ännu 2019			28 837 €	4 983 €
Radhuset	uthyrt som bostäder			15 318 €	1 329 €
Verkstaden				3 160 €	
Bastun				33 824 €	
Barnhemmet				55 199 €	5 439 €
Tvätteriet				3 852 €	328 €
Bostadsbyggnad 2 (gamla gruppis)				5 808 €	4 075 €
Lilla gula huset	uthyrt som bostäder			1 582 €	1 034 €
Övriga byggnader LKK				13 567 €	2 026 €
Maskinhallen				4 632 €	
Gamla sågverket				3 597 €	

Övriga lokaler ägda av kommunen

Lokal	Användningssyfte	Nyttokvadratmeter	En kort beskrivning av lokalen och dess särdrag	Fastighet skostnader 2017	Avskrivningar 2017	Man kan avstå från utrymmet (Ja/Nej)
Porloms skolcenter	Skollokalerna tomma		Tagen ur bruk	44 976 €	19 470 €	Ska rivas

Fd. skolan i Kimoböle	Uthyrd/Kimoböle konsthem			25 500 €	3 626 €	Ja
Gamla Radhuset vid Kimoböle skola	Hyreslägenheter					Ja
Gamla busstationen	Uthyrd till företag/ Koy Lilliputti			67 266 €	392 €	Ja
Brandstationen	Brandstation + bostad			14 521 €	4 535 €	Nej
Korsmalms lager	Tekniskt lager			1 270 €		Nej
Äppellunden	förskola			14 481 €	1 603 €	
Metlas kontorsbyggnad	uthyrd som bostäder			9 478 €		
Metlas ladugård	uthyrd som lager			1 736 €		
Metlas bod				636 €		
Metlas lada				738 €		
Metlas skogsstuga				3 429 €		
Metlas bastubyggnad				1 088 €		